

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

ASHMOLEAN LIBRARY
OXFORD

—
Ex Libris

EDUARD FRAENKEL

Corpus Christi Professor of Latin, 1935-53

—
1970

**CONFINED
TO THE
LIBRARY**

f. Manitius, Lat. Lit. des Mittelalters
I, 651

Ed. Fraenkel

303382935-

DICVILI
LIBER
DE MENSURA ORBIS TERRAE

A

GVSTAVO PARTHEY

RECOGNITVS.

BEROLINI
IN AEDIBVS FRIDERICI NICOLAI
(A. EFFERT & L. LINDTNER).

1870.

**LETRONNII
M A N I B V S
SACRVM.**

PRAEFATIO.

Liber de mensura orbis terrae, a Dicuilo Hiberniae monacho anno post Chr. n. 825 conscriptus, in bibliothecarum membranis diu latitans, primum integer editus est e codice Parisiensi 4806, saec. x, a Carolo Athanasio Walckenaer (Parisiis 1807) paullo post (anno 1811) A. Letronnius, adhibitis tribus aliis codicibus

- 1) Parisiensi Lamoniano 9661, suppl. lat. 671,
- 2) Gaddiano postea Laurentiano, quem inspexit Targionius Tozettius,
- 3) Veneto Marciano, quem excerpit Morellius,

Dicuili libellum denuo excudi curavit, uber-
rimoque commentario auxit, quo non solum
Dicuili aetatem, orthographiam, fontes tracta-
vit, sed etiam magna cum eruditione de fossa.

Hadriani Nilum inter et sinum Arabicum, de magnae pyramidis altitudine, de priscis Jslandiae incolis, de mari Jonio, Adriatico, Tyrrheno disseruit.

Divenditis autem utriusque editionis exemplaribus haud e re mihi visum est, ope codicis Dresdensis (D. 182) optimae notae, ante hos viginti et tres annos a me excussi, novam Dicuili editionem viris doctis proponere.

De Dicuili scriptis pauca praemonenda sunt. praeter librum de mensura orbis terrae epistolam composuit de quaestionibus decem artis grammaticae, quam ipse memorat, (prol. 1) edi curavit Prisciani partitiones duodecim versuum Aeneidos principalium, quae continentur codice Leidensi Vossiano 33. (Priscian. ed. Keil, t. 2 p. 389. 390).

Libellus de mensura orbis terrae refertus est variis auctorum nominibus, quorum hic sequitur elenchus: Agrippa, Artemidorus, Augusti chorographia, Caesaris cosmographia, Clitarchus, Diccaearchus, Ephorus, Eudoxus, Fabianus, Fidelis frater, Hecataeus, Herodotus, Homerus, Jsidorus Hispalensis, Juba, Onesicritus, Orosius, Philemon, Plinius, Priscianus, Pytheas, Sedulius, Servius, Solinus,

Stattus Sebosus, 'Theodosii missi vel meta-
tores, Thucydides, Timosthenes, Virgilius,
Xenophon Lampsacenus.

Horum auctorum magna pars cum ex So-
lino citetur, Solinus autem ex Plinio hauserit,
pauca tantum sibi propria remanere Dicuilo
facile intellegitur. praeter Augusti choro-
graphiam et Caesaris vitiatam cosmographiam
nonnisi Jsidorum Hispalensem, Plinii libros
prioris sex, Priscianum, Solinum et Theodosii
missorum opus evolvisse videtur Dicuil. neque
in excerpendis scriptoribus antiquis satis ac-
curate versatum esse Dicuilum paucis exem-
plis ostendam.

Plinii librorum haud raro falsi indicantur
numeri, immo legitur (6, 27) 'sed Plinius Se-
cundus altero nomine praedictum stagnum
nominat, *quod nunc obliviscor*'. in initio ope-
ris (prol. 4) dicit Dicuil 'ubi in libris Plinii
Secundi corruptos absque dubio numeros fieri
cognovero, loca eorum vacua interim fore fa-
ciam, ut si non invenero certa exemplaria,
quicumque repererit emendet'. paullo post
autem, finita mensuratione orbis terrae (6, 1)
habet 'iuxta Plinium Secundum numerorum
loca, quae in prologo praedixi relinquere

VIII

vacua, repertis illis supplevi. sed si quisquis meliora exemplaria invenerit, videat si placuerit, ne piger corrigere fuerit'.

In Indiae descriptione (6, 28) ex Solino allegatur 'minima Gangis latitudo per VIII m. passuum, maxima per XX patet'. postea (7, 36) ex eodem Solino affertur 'de latitudine Gangis fluminis et Euphratis, quam in isto libro scripsit, dubitans taceo'.

Ubi emendationes manifestas habet Dicuil, in incerto relinquitur, utrum melioribus codicibus an auctoris ingenio debeantur. Solinus (32, 8) de Nilo fluvio perperam refert 'septem ostiis conditur, in *meridiem* versus excipitur Aegyptio mari'. idem error occurrit apud Isidorum Hispalensem (13, 21, 7) 'apparet autem in Nilide lacu, de quo in *meridiem* versus excipitur Aegyptio'. recte autem Dicuil (6, 11) 'in *septentrionem* versus excipitur Aegyptio mari.

Alio loco (9, 6) acrius impugnatur Solini (24, 8) opinionem de Atlante monte 'quod ultra nubila caput condit, et quod vertex eius semper nivalis'. cui sic adversatur Dicuil 'si vertex eius semper nivalis est, transcendere semper nubes non potest, et si nubes

semper altitudo eius excedit, non solum nunquam tegi, sed nec tangi nivibus valet'.

Solini (22, 9) assertionem de insula Thyle 'in qua aestivo solstitio sole de Cancri sidere faciente transitum nox nulla, brumali solstitio perinde nullus dies' comprobat Dicuil (7, 10) narratione clericorum quorundam, a kalendis Februarii usque ad kalendas Augusti in illa insula degentium, qua narratione recte perpensa dubium nullum esse potest, Jslandiam insulam sub finem saeculi octavi a clericis hibernicis visitatam fuisse. (Letr. p. 133 sqq.)

Letronnii disquisitiones de cosmographia Caesaris et de missis Theodosii, in commentario (pag. 25 et 31) promissae, cum lucem non viderint, pauca de iis dicenda sunt.

Cosmographiae, quae sub Julio Caesare et Marco Antonio consulibus facta est, et nuper in Dicuili manus venit, (6, 20 et 37) adulteratum fuisse exemplar facile intellegitur. Dicuil enim in cosmographia notitiam reperit, partem Nili fluminis exire in Rubrum mare iuxta civitatem Olivam et castra Moysis, (6, 20) nemo autem Moysis castra in genuina Caesaris cosmographia quaerat. reliqua fere omnia ex cosmographia a Dicuilo allegata,

apud Aethicum et Julium Honorium leguntur. enumeratio marium, insularum, montium cet. (Dic. 8, 26—30) iisdem verbis sed mutato ordine habetur apud Aethicum (p. 706. 711. 717. 720 Gron.) sed Aethici verba sensu carent, cum dicat 'orientalis *oceanus* habet maria — insulas — montes'. recte Dicuil 'orientalis *pars* habet maria — insulas — montes'.

Alio loco Dicuil ab Honorio corrigitur. refert Dicuil (7, 23) 'in praedicta cosmographia legitur esse insula Solis quae appellatur *Perusca*, ubi Ganges intrat in mare'. apud Honorium (p. 601 Gron.) inter Oceani orientalis insulas recensetur 'Solis *perusta* insula'.

Multas autem Diculi allegationes e cosmographia desumptas apud Plinium, Solinum, Aethicum, Honorium, reliquos antiquitatis geographos frustra quaesivi.

Maioris momenti excerpta sunt ex opere missorum Theodosii deprompta.

Multo antequam Dicuili liber integer a Walckenaerio publicatus esset, duodecim versus heroici missorum Theodosii (5, 4) eruditus innotuerant. meminit eorum Marcus Vellserus in epistula ad Josephum Scaligerum

anno 1599 data, eosque cum Matthia Radero communicavit, a quo in historia Theodosii iunioris, Monachii 1614 edita, publici iuris facti sunt; paullo post Jacobus Gothofredus e codice Parisiensi 4806, a se inspecti, typis eos mandavit in comment. ad l. 10 cod. Theodosiani de metatis. alia quibus versus isti offenduntur opera recensuit Gerardus Meermannus. (Burmann anthol. lat. t. 2 p. 392) e Gothofredo citantur a Wesselingio in praefatione ad Jtineraria ... 'quod ipsum evidentissime liqueret, si plura ex illis schedis Jac. Gothofredus excerpisset; editas enim habemus, ut contendendi sit facultas, ab Emm. Schelstrateno t. II Ant. Eccles. p. 525'. ibi autem legitur 'Dimensuratio provinciarum e codice Vaticano 244', neque hoc loco neque in toto Schelstrateni libro sermo est de missis Theodosii vel de duodecim istis versibus, quare fides habenda Meermanno asserenti de Schelstrateni opere 'quo libro nec Wesselingio nec mihi potiri licuit'.

Salmasius missorum Theodosii mentionem fecit aliquoties in exercitationibus Plinianis. Fr. Christophorus de Scheyb in praefatione

ad Tabulam Peutingeranam (1753. p. 25) excerpta nonnulla Schöpflini e Dicuili codice Parisiensi 4806 typis expressit. denique duodecim versus heroici leguntur apud Wernsdorfium poet. lat. min. t. 5, 1 p. 533.

Terrae mensuram a Theodosio institutam cum praeter Dicuilum nemo memoret, dubium fuit, an Theodosius I aut II operis auctor habendus sit; identidem ambigebatur, an versus 7 'ter quinis aperit cum fascibus annum' ad consulatum aut ad imperatoris regnum spectet. Meermannus 'fascibus' mutavit in 'fastibus', adhibito Lucani versu (10, 187)

Nec meus Eudoxi vincetur fastibus annus.

Sed nihil mutandum. apud Dicuilum 'fascibus' ab omnibus tuetur codicibus, et simili modo apud Aethicum (p. 705 Gron.) legitur 'Caesar cum consulatus sui fasces erigeret'. si igitur fasces de consulatu usurpare quis velit, versus septimus non ad Theodosium I referendus, quater tantum consulatu functum, sed ad Theodosium II, quintum decimum consulatum anno 435 p. C. n. ineuntem.

Hanc dubitationem sustulerunt Dicuili verba, in initio operis (1, 1) posita 'in quinto-

decimo anno *regni* imperatoris Theodosii praecepit ille suis missis provincias mensurari', sed de imperatore nihil certi affirmari potest. Theodosii I annus decimus quintus incidit in annum 393 p.C.n., Theodosii II in annum 422.

Theodosium I, Magni cognomine insignitum, biennio ante mortem totius orbis mensurationem decrevisse, a vero haud alienum esse videtur; eo spectant v. 1 'quo mundi summa tenetur', v. 5 'totus quem vix capit orbis'. v. 10 'totum comprehendimus orbem'. missorum autem versus duodecim (5, 5) non nisi ad tabulae confectionem esse referendos liquet; ingens mensurationis labor nequaquam 'mensibus exiguis' (v. 9) finiri poterat. tabulam istam coloribus distinctam fuisse docet versus 8 'dum scribit pingit et alter'. quae versu 9 memorantur 'veterum monumenta' pertinere videntur ad Augusti chorographiam et ad tabulas geographicas Ptolemaei, cuius in Dicuii opere nullam extare mentionem iure mireris.

In emendando Dicuili libello usui mihi fuerunt codices tres:

D = Dresdensis Regius D. 182. membraneus, scriptus circa annum millesimum, de quo cf. praefat. ad Jtiner. Antonini edid. Parthey et Pinder pag. xviii. xix. hunc codicem ipse excussi.

P = Parisiensis Imperialis 4806, membraneus, saec. x, a Walckenaerio et Letronnio adhibitus, rogatu meo a Paulo Meyer denuo inspectus.

V = Venetus Marcianus. Classis x. cod. LXXXVIII (XCVII. 2.) membraneus, saec. xv, quem Josephus Müller cum Letronnii editione accurate contulit.

Horum codicum auctoritatem ubi deseruerim in notis indicavi.

Reliquos serioris aevi et minoris pretii codices in auxilium vocare haud operae pretium visum est; sunt fere hi:

Matritensis Q. 129. saec. xiv vel xv. cf. praef. ad Jtin. Anton. p. xx,

Monacenses tres:

- a) Palatinus 291, anni 1542,
- b) Victorianus 99, anni 1436,
- c) Jesuiticus 13, saeculi xvi,

Oxoniensis Canonicianus, saec. XV,
 Romanus Barberinianus 809, saec. XVI,
 Vindobonenses tres:

- a) Endlicher 331, saec. XVI,
- b) Endlicher 332, saec. XVI,
- c) Endlicher suppl. 14, saec. XV.

Dabam Berolini,
 mense Octobri 1869.

Gustavus Parthey.

DICVILI
LIBER DE MENSURA ORBIS TERRAE.

INCIPIT PROLOGVS LIBRI DE MENSURA ORBIS TERRAE.

1 **P**ost congregatam epistolam de quae-^{Prol.}
2 stionibus decem artis grammaticae cogi-¹
3 tavi ut liber de mensura provinciarum or-
4 bis terrae sequeretur, secundum illorum
5 auctoritatem quos sanctus Theodosius im-
6 perator ad provincias praedictas mensuran-
7 das miserat, et iuxta Plinii Secundi prae-
8 claram auctoritatem ipsarum dimensionem
9 volo supplens ostendere.
10 Sed duabus causis contra temporum 2
11 rationem scripturam missorum Theodosii
12 verbis Plinii Secundi ordine scribendi prae-
13 pono, eo quod illi in duodenis novissime
14 versibus diligentius antiquis fecisse affir-
15 mant et quod exemplaria codicum natura-
16 lis historiae Plinii Secundi, quae scrutatus

2 decim *D* 3 provinciarum] sic *P*, provinciarum *DV*;
in sequentibus DP plerumque prouintia, V nonnunquam
etiam prouincia, quod semel monuisse sufficit. 8 dimis-
sionem *DV*

	fui, nimis a scriptoribus ultimorum tem-	1
	porum dissipata praevidi.	2
Prol.	Sermones quidem praedictorum misso-	3
3	rum, quia nimis vitiose scripti sunt, quan-	4
	tum potero corrigere curabo.	5
4	At ubi in libris Plinii Secundi cor-	6
	ruptos absque dubio numeros fieri cogno-	7
	vero, loca eorum vacua interim fore fa-	8
	ciam, ut, si non invenero certa exemplaria,	9
	quicumque reppererit emendet. nam ubi	10
	dubitavero utrum certi nec ne sint numeri,	11
	sicut certos crassabo, ut praedictus quis-	12
	quis veros viderit veraciter corrigat.	13
5	Nulli stuporem praebere debet, quando	14
	numerus milium inter Plinium Secundum	15
	et missos imperatoris dissentit. quoniam	16
	illi, sicut praedixi, quod intentius vere hoc	17
	opus perfecerunt quam veteres, testantur.	18
6	I. de Europa.	19
	II. de Asia.	20
	III. de Africa.	21

4 nimis] *sic Walck.*, minus *codd.* 5 potuero *DV*
6 7 corruptus *codd.* 10 reppererit] *sic DP Walck.*,
reppererit *Letr.* || emende *V* 12 certos crassabo]
sic codd., certos crassabor *Walck.*, caeteros cassabo
Hase, Roquefort, Letr. 12 13 praedictus quisquis
veros viderit] si quisquis meliora exemplaria invenerit. 6, 1.
13 uero (*corr. pr. man. ueros*) *D* 15 milium] *sic DV*
Walck., millium *Letr.*; et *sic porro* 17 praedixit *D*

1 IV. de Aegypto atque Aethiopia cum Prol.
2 illius insulis. (6)

3 V. de longitudine ac latitudine orbis
4 terrae versibusque missorum.

5 VI. de quinque fluminibus et aliis.

6 VII. de aliquibus nominatim insulis.

7 VIII. de latitudine et longitudine Tyr-
8 rheni maris.

9 IX. de sex montibus.

10 In quinto decimo anno regni impera- 1,1
11 toris Theodosii praecepit ille suis missis
12 provincias orbis terrae in longitudinem et
13 latitudinem mensurari.

14 Terrarum orbis tribus dividitur nomi- 2
15 bus, Europa, Asia, Libia: quod divus Au-
16 gustus primus omnium per chorographiam
17 ostendit.

18 Principium ergo erit omnibus ab Eu- 3
19 ropae freto quemque locum Graeci Hera-
20 cleostelas appellant. Hispaniarum igitur

1 egypto *V* et sic in sequentibus || ethiopia *V* et sic
porro 3 ac] at *D* 7 8 tyrreni *D*, terreni *V*
15 Libia] sic *codd.*, Lybia *Walck.*, Libya *Letr.* || quod]
quem *DV* 16 chorographiam *Letr.* 19 20 Hera-
cleostelas] heracleos telas *DV Walck.*

provinciae tres ex eo loco ad montes Pyr- 1
reneos per milia passuum DCCCC in longi- 2
tudinem porriguntur. eademque latitudo 3
in austro. sed qua contrahitur CCC pas- 4
suum videtur ita proxima a Pyreneis 5
montibus. 6

1, 4 Citerior Cordubensis Bethica. prima 7
itaque provincia finitur ab oriente saltu 8
Cartaginiensi et Aquitania, ab occidente 9
ocean, a septentrione flumine Ana, a me- 10
ridie mari Celtiberico. 11

5 Hispania Lusitania cum Asturica et 12
Galletia finitur ab oriente Noecantrum, 13
quae est ad mare oceanum in directa re- 14
gione, ab occasu afflatacum, a septentrione 15
ocean, a meridie flumine Ana. patet in 16
longitudinem milia passuum CCCCLXXX, in 17
latitudinem CCCCL. 18

1 2 Pyreneos] *sic D*, pyrrenaeos *P*, pyreneos *V*
2 3 longitudine *DV* 3 porrigitur *P* 4 qua]
quia *DV* 5 Pyreneis] *sic D Walck.*, pyrrenaeis *P*,
pyrenaeis *V Letr.* 7 Citerior] ulterior *Letr.* || Bethica]
sic DV Walck., baethica *P*, Baetica *Letr.* 8 saltu]
situ *Letr.* 9 Cartaginiensi] *sic DP Walck.*, cartagi-
nensi *V*, Carthaginensi *Letr.* || Aquitania] Mavitania
Letr. 10 septentrione *D et sic porro* 13 Galletia]
sic DP, gallectia *V*, Gallactia *Letr.* || Noecantrum] Noica
Cantabrum *Voss.*, Noica Asturum *Letr.* 14 directa]
dicta *Voss.* 15 afflatacum] *sic DP*, afflatu cum *V*,
afflata *Walck.*, Atlantico *Voss. Letr.*

1 Hispania ulterior finitur ab oriente saltu
 2 Pyrreneo, ab occidente Noica quae est ad
 3 oceanum in directa, a septentrione oceano,
 4 a meridie mari Celtiberico. longitudo D,
 5 latitudo CC.

6 Gallia Comata cum insulis Britannicis 1,6
 7 finitur ab oriente flumine Rheno, ab occi-
 8 dente Pyrreneo, a septentrione oceano mari,
 9 a meridie Rhodano et montibus Cebenni-
 10 cis. longitudine mil. pass. DCCCCXXVIII, la-
 11 titudine CCCLXIII. iuxta Plinium Secun-
 12 dum in quarto libro in longitudinem
 13 DCCCCXX, in latitudinem CCCVIII.

14 Provincia Narbonensis finitur ab oriente 7
 15 Alpibus, ab occidente saltu Pyrreneo, a
 16 septentrione finibus Viennensium et monti-
 17 bus Cebennicis, a meridie mari Gallico.
 18 longitudo milia passuum CCCXXXIV, latitudo
 19 CLXXXVIII. iuxta Plinium Secundum in
 20 eodem longitudinem provinciae Narbonensis
 21 CCCLXX passuum Agrippa tradidit, latitu-
 22 dinem CCCXLVIII.

1 ulterior] citerior Letr. 2 Pyrreneo] sic DV Walck.,
 pyrrenaes P, Pyrenaeo Letr. et sic deinceps 4 mari
 om. editi || longitudo om. codd., add. Letr. || post D
 editi addunt m. p. 5 post CC Walck. add. m. p.
 6 Britannicis] sic codd., Britannicis Letr. 9 rodano V
 10 mil. pass. om. Letr. 11 Plinium] cf. Plin. 4, 105,
 ubi numeri a sequentibus diversi leguntur. 13 latitu-
 dine D 15 hoccidente D 21 passuum om. Letr.
 || Agrippa] apud Plin. 3, 37.

ab Egeotusco mari. patens in longitudi- 1
nem m. p. CCCCX, in latitudinem CCCLXXV. 2
iuxta Plinium Secundum in quinto in lon- 3
gitudinem m. p. CCCCXXX, in latitudinem 4
CCCLXXXVII. 5

1, 13 Macedonia, Tracia, Hellespontus et pars 6
sinistrior Ponti. haec finiuntur ab oriente 7
mari Pontico, ab occidente desertis Dar- 8
daniae, a septentrione flumine Histro. pa- 9
tent in longitudinem m. pm. DCCXX, in la- 10
titudinem CCCLXXXI iuxta Plinium Secun- 11
dum in eodem. 12

14 Promuntorium Crystone aeras, in quo 13
oppidum Byzantium liberae conditionis, 14
antea Logos dictum, abest a Dyrrachio 15
DCCXI passuum. tantum patet longitudo 16
terrarum inter Adriaticum mare et Pro- 17
pontidem. 18

1 Egeotusco] *sic P*, eutusco *D*, eutusio *V*, Aegaeo-
tusco *Letr.* || patent *P* editi 3 Plinium] *mensuras se-*
quentes apud Plinium frustra quaesivi 4 m. p. om. *PV*
|| CCCCXXX in latitudinem om. *V* 6 Tracia] *sic DV*,
trachia *P*, Thrachia *Walck.*, Thracia *Letr.* 7 sini-
strior *DV* || hec *D*, he *V* 9-12 patent-eodem]
apud Plinium non leguntur 9 10 patens *DV* 10 lon-
gitudine *V* || m. pm.] m p *V* 13-18 *cf. Solin. 10, 17*
13 Promuntorium] *sic PV*, promuntorium *D*, Promon-
torium *Letr.* || Crystone aeras] *sic DP*, crusione aenas *V*,
Chryseon Ceras *Letr.*, Ceras Chryseon *Solin.* 14 librae *D*,
libre *PV* 15 Lygos *Letr. cum Solino* 16 pas-
suum om. *V* 17 adriaticum *D*

- 1 Germania omnis et Gothia finiuntur ab 1. 15
 2 oriente flumine Hiustia, ab occidente flu-
 3 mine Rheno, a septentrione oceano, a me-
 4 ridie flumine Danubio. patens in longi-
 5 tudinem m. pm. circiter DCCC, in latitudi-
 6 nem CCCLXXXIII.
 7 Dacia et Alania finiuntur ab oriente 16
 8 desertis Sarmatiae, ab occidente flumine
 9 Hiustia, a septentrione oceano, a meridie
 10 flumine Histro. patens in longitudinem
 11 decies centum milia, latitudo qua cogno-
 12 scitur CCCLXXXVI, iuxta Plinium Secundum
 13 in secundo.
 14 Agrippa totum eum tractum ab Histro 17
 15 ad oceanum bis decies centum milium pas-
 16 suum in longitudine, quattuor cccc milibus
 17 in latitudine ad flumen Hiustia a desertis
 18 Sarmatiae prodidit.
 19 Sarmatia, Scithia, Taurica. hae finiun- 18

1 omnis et] omnisque DV || Gotthia Letr. 2 Hiustia]
 Vistla Letr. 3 reno V 4 patent editi 7 Dacia]
 sic P, dathia DV, Dacia Letr. 8 samartie V
 9 Hiustia] Vistla Letr. 10 patens-13 secundo] apud
 Plinium non leguntur 10 patent editi || longitudine DV
 12 post cognoscitur editi add. m. p. 14 Agrippa —
 18 prodidit] Plin. 4, 81 14 eum] ee i. e. esse V
 15 deciens Plin. 16 quattuor cccc milibus] iv cccc mi-
 lium Plin. || quattuor] sic D, quatuor reliqui 17 Hiustia]
 Vistlam Letr. cum Plinio 18 sarmacie V 19 sar-
 macia V || Scithia] sic dedi, scythia codd. et editi || hae]
 hec V

tur ab oriente iugis montis Caucasii et mari 1
 Caspio, ab occidente flumine Boristhene, 2
 a septentrione oceano, a meridie provintia 3
 Pontica. longitudo m. p. DCCCCLXXX, la- 4
 titudo DCCXV. 5

1, 19 Armoenia maior et mare Caspium quae 6
 circa gentes sunt ad oceanum, finiuntur ab 7
 oriente oceano Serico, ab occidente iugis 8
 montis Caucasii et mari Caspio, a septen- 9
 trione oceano, a meridie monte Tauro. in 10
 longitudinem m. p. CCCCLXXX, in latitudi- 11
 nem CCLXXX. 12

2, 1 Asiae pars citerior finitur ab oriente 13
 litoribus Asiae, ab occidente Grecia, a 14
 septentrione mari Aegeo, a meridie Cre- 15
 tico et Carphatico. longitudo m. p. DCC, 16
 latitudo cccc. 17

2 Asiae pars superior finitur ab oriente 18
 Armoenia minore, ab occidente finibus 19
 Phrighiae, Licaoniae, Pamphyliae, a septen- 20

2 Boristhene] *sic dedi*, boristhene *codd.*, Borysthene
Letr. 6 Armoenia] *sic DP*, armenia *V Letr.* || ante
 quae *Salm. et Letr. add.* et 9 montibus *DV* 13 ci-
 teriae *D* 14 litoribus] finibus *Salm. Letr.* || post Asiae
Letr. add. superioris 15 Aegeo] *sic DP*, egeo *V*,
 Aegaeo *Letr. et sic deinceps* 16 Carphatico] *sic PV*,
 carphatico *D*, Carpatico *Letr.* 19 Armoenia] *sic P*,
 armeni: *D*, armenia *V Letr.* || minore] unore (*corr.*
munore) *D* 20 phrighiae *D*, phrygie *PV*, Phrygiae
editi || Licaoniae] *sic PV*, lycaniae *reliqui* || Pamphyliae
Letr.

1 trione provincia Pontica, a meridie mari
 2 Pamphilico quod inter Cyprum et Ciliciam
 3 est. longitudo m. pm. DXXX, latitudo
 4 CCCXX, iuxta Plinium Secundum in quinto.
 5 Et quae proprie vocatur Asia, in duas 2, 3
 6 eam partes Agrippa divisit. unam in-
 7 clusit ab oriente Phrigia, Licaonia, ab oc-
 8 cidente mari Aegeo. huius longitudinem
 9 CCCCLXX, latitudinem CCCXX fecit. alteram
 10 determinavit ab oriente Armoenia minore,
 11 ab occidente Phrigia, Licaonia, Pamphilia,
 12 a septentrione provincia Pontica, a meridie
 13 mari Pamphilico: longitudinem DLXXV m. p.,
 14 latitudinem CCCXV.
 15 Syria finitur ab oriente flumine Eu- 4
 16 phrate, ab occidente mari Aegyptio, a se-
 17 ptentrione mari quod inter Cyprum et Sy-
 18 riam est, a meridie Arabia quae est inter
 19 mare Rubrum et sinum Arabicum. huius

2 Pamphylico Letr. 3 longitudo - 4 quinto] *apud*
Plinium non leguntur 5-14 cf. *Plin.* 5, 102 5 et
 quae] atque (*corr. sec. man.* ea que) V 6 eam om. P
 7 phrygia P Letr. || Licaonia] *sic dedi*, *lycaonia codd.*
et editi 8 mare DP || *post* Aegaeo *legitur apud Plini-*
um a meridie Aegyptio, a septentrione Paphlagonia
 9 *post CCCCLXX Letr. add. m. p.* 10 Armoenia] *sic DP,*
armenia V Letr., et sic in sequentibus 11 Phrygia
editi || Licaonia] sic V, licaonica DP, Lycaonia editi
|| Pamphilia] a pamfília DV 13 Pamphylico Letr.
 || longitudinem] *longam Plin.* || m. p. om. PV 14 latitu-
 dinem] *latam Plin.* 15 16 eufrate DV

spacium patet in longitudinem CCCCLXX, 1
in latitudinem CLXXV. 2

2,5 Arabia Eudemon Plecmea inter duos 3
sinus, Arabicum et Persicum, itemque citra 4
Arabicum Trogoditen Arabiam Aegypto 5
proxima. hae finiuntur ab oriente solis 6
sinu Persico, ab occidente Nilo, a septen- 7
trione Pharon et Vab Arabia, a meridie 8
oceano Erithro. patet in longitudinem m. 9
pm. decies centum LX, in latitudinem 10
DCCCCXXX. 11

6 Mesopotamia, Babillonia, Chaldea finiun- 12
tur ab oriente flumine Tigri, ab occidente 13
flumine Euphrate, a septentrione monte 14
Tauro, a meridie mari Persico. longitudo 15
m. p. DCCCC, latitudo CCCLX: iuxta Plinium 16
Secundum eadem mensura est. 17

7 Moedia, Parthia, Persis finiuntur ab 18
oriente flumine Jndo, ab occidente flumine 19

1 spacium] *sic V*, spatium *reliqui* || longitudine *PV*
2 latitudine *PV* 3 Eudaemon *Letr.* || Phlecmea *Walck.*
Phlegmaea *Letr.* 5 Trogodyte *Walck.*, Trogo-
dytis *Salm. Letr.* || Arabia editi 8 Pharon *Letr.*
|| Vab] Petraea *Salm.*, Nabathaea *Letr.* 9 Erithro]
sic DP, crithro *V*, Erythraeo *Letr.* || longitudine *codd.*
9 10 m. pm.] milia passuum *Walck.*, millia passuum
Letr. 10 latitudine *codd.* 12 Babillonia] *sic DP*,
babilonia *V*, Babylonica *Letr.* || Chaldaea *Letr.* 18 trigri *D*
15 longitudo - 17 est] *apud Plinium non leguntur*
18 Moedia - p. 15, 4 est] *cf. Agrippa apud Plin. 6, 137;*
sed discrepant numeri 18 Moedia] *sic DP*, media *V*
editi || phartia *D*

1 Tigri, a septentrione monte Tauro, a me-
 2 ridie mari Rubro. longitudo m. pm. DCCCCXX,
 3 latitudo CCCCXXI: iuxta Plinium Secundum
 4 eadem mensura est.

5 India ulterior finitur ab oriente flu- 2, 8
 6 mine Gange et oceano Indico, ab occi-
 7 dente flumine Jndo, a septentrione monte
 8 Tauro, a meridie oceano Indico. longi-
 9 tudo decies centum milia, latitudo tri-
 10 gies xxx.

11 Gaulalia et Mauritania finiuntur ab 3, 1
 12 oriente flumine Amsaga, ab occidente
 13 oceano Athlantico, a septentrione mari
 14 Africo, a meridie mari oceano Aethiopico.
 15 in longitudinem m. p. CCCCLXII, in latitu-
 16 dinem duodecies xxx. iuxta Plinium Se-
 17 cundum in tertio utriusque Mauritaniae
 18 longitudo m. p. CCCCLXXX, latitudo CCCLXVIII.

19 Numidia et Africa Cartaginensis finiun- 2
 20 tur ab oriente Syrta minore, ab occidente
 21 flumine Amsaga, a septentrione mari Africo,

1 trigri D 6 Gange] grande DV 6 ab occidente
 - 8 Indico] om. V 9 10 trigies (c supra g) V
 11 gaulia P 12 Ampsaga Letr. 18 Atlantico Letr.
 15 longitudine codd. 15 16 latitudine codd., et sic
 nonnumquam 16 iuxta-18 CCCLXVIII] utriusque Mau-
 retaniae longitudo \bar{x} . xxxviii m, latitudo CCCLXVII m. p.
 Plin. 5, 21 17 tertio] quinto Letr. || mauritanie P,
 mauritania DV 19 Carthaginensis Letr. 21 Am-
 psaga Letr.

- a meridie oceano. longitudo DLXXX m. p., 1
 latitudo CC: iuxta Plinium Secundum ea- 2
 dem mensura est. 3
- 3, 3 Jdem dicit in sexto: Africae (ut media 4
 ex omni varietate prudentium sumatur com- 5
 putatio) efficit longitudo c trigies et quater 6
 et LXXVIII mil. passuum, latitudo qua co- 7
 litur nusquam CCL excedit. 8
- 4 Mensuram Tripolitanae provinciae inter 9
 duas Syrtes, et mensuram Libiae Cirina- 10
 ciae cum sua Pentapolitanae provincia ne- 11
 quaquam adhuc scriptam repperi secun- 12
 dum Theodosii missos. 13
- 4, 1 Aegyptus inferior finitur ab oriente Sce- 14
 nitarum Arabia Trogodite, ab occidente Libia 15
 deserta, a septentrione mari Aegyptio, a me- 16
 ridie Aethiopia. longitudo m. pm. CCCLXIII, 17
 latitudo CLXVII, iuxta Plinium Secundum 18
 in eodem. 19

1 longitudo - 3 est] *Plin.* 5, 25 1 m. p. om. *PV*
 2 Secundum] *sic D*, om. *PV* editi 4 Jdem] *Plin.* 6, 208
 5 prudentium] *sic DP*, prudencium *V*, prodentium *editi*
cum Plinio 6 7 trigies et quater et LXXVIII] XXXVII. XCIV
Plin. || quater] quat' *V*, quat. *P* 7 mil. om. *codd.*
 10 Libyae *Letr.* 10 11 Cirinaciae *sic Walck.*, cyri-
 nacae *DP*, cyrinace *V*, Cyrenaicae *Letr.* 11 Penta-
 politana *editi* 12 reperi *V Letr.* 15 Trogodite *Letr.*
 || Libia] *sic V*, lybia *DP*, Libya *Letr.* 16 egyptio *V*,
 aegeo *P* 17 longitudo - 19 eodem] *apud Plinium non*
inveni.

1 Longitudinem Aegypti superioris cum 4, 2
 2 sua Aethiopia c decies et quater et semel
 3 LXX passuum, latitudinem Aethiopiae et
 4 Aegypti superioris DCCCCLVII passuum
 5 Agrippa existimavit.
 6 Aethiopia ab oriente hiberno ad occi- 3
 7 dentem hibernum. meridiano cardine sil-
 8 vae ebeno maxime virent. a media eius
 9 parte imminens mari mons excelsus aeter-
 10 nis ardet ignibus, Theonocemma dictus a
 11 Grecis, a quo navigatione quadridui pro-
 12 muntorium Hesperuceras vocatur, confine
 13 Africae iuxta Aethiopas Hesperios. qui-
 14 dam et in eo tractu modicos colles amoena
 15 opacitate vestitos Aegipanum Satirorumque
 16 produnt. insulas toto eo mari et Ephorus
 17 complures esse tradidit et Eudoxus et Ti-
 18 mostenes, Clitarchus vero Alexandro regi
 19 renuntiat

1 Longitudinem - 5 existimavit] *cf. Plin. 6, 196, sed
 discrepant numeri 6-19 cf. Plin. 6, 197. 198* 6 Ae-
 thiopia] Sita est Aethiopia *Plin.* 6 7 ad occidentem]
sic editi, ab occidentem *P*, ab orientem *D*, ad orien-
 tem *V* 7 8 sylvae *Letr.* 8 ebeno] *sic corr. P*
editi, eueno *reliqui* 10 ardent *V* || Theonochema *editi*
cum Plinio 11 12 promuntorium] *sic PV*, promon-
 torium *reliqui* 13 hesperij ceras *V* 15 opacitate] *sic*
Letr. cum Plin., capatitate *codd.*, capacitate *Walck.* || sa-
 tyrorumque *editi* 17 18 Timosthenes *Letr.* 18 Clitar-
 chus] *sic Letr.*, clitharcus *DP*, clitharchus *V* 19 post
 renuntiat lacunam indicavi; *Plinius (6, 198) nonnulla, a
 Diuilo perperam omitta addit*

- 5,1 Idem dicit in tertio: pars nostrarum 1
 terrarum de qua commemoro, ambienti ut 2
 dictum est oceano velut innatans, longis- 3
 sime ab ortu ad occasum patet, hoc est 4
 ab India ad Herculis columnas Gadibus 5
 sacratas, centum mil. sexagies et sexies et 6
 xxxta simpliciter triginta milia passuum, 7
 ut Artemidoro auctori placet. 8
- 2 Idem post pauca dicit: latitudo autem 9
 terrae a meridiano situ ad septentriones 10
 dimidio ferme minor colligitur trigies 11
 atque ter et XLVIII simpliciter milia pas- 12
 suum. quo palam fit, quantum et hinc 13
 vapor abstulerit et illinc liquor. neque 14
 enim deesse terris arbitror aut non esse 15
 globi formam, sed inhabitabilia utrimque 16
 incomperta esse. 17
- 3 Si numeremus praescriptam longitudi- 18

1 Idem - 8 placet] *Plin. 2, 242* 1 tertio] secundo
Letr. 2 nostrarum] nostra *Plin.* 2 commemoro]
 memoro *Plin.* 6 sacratas *codd.* 7 simpli-
 citer triginta *om. Plin.* 8 arte idoro *V* 9 Idem
 - 17 esse] *Plin. 2, 245* 10 a *om. codd.* 11 septentrio-
 nem *editi* 11 minor] *om. codd., addidi ex Plinio*
 12 colligitur] colligit cum *codd.* 12 simpliciter *om. Plin.*
 14 liquor] rigor *Plin.* 16 utrimque] *sic D, utrum-*
que PV Letr. 18 Si numeremus - p. 19, 8 caloris]
 Dicui in numeris errorem bene explicavit Letronnius.
 (p. 81) quae apud Plinium (2, 242) legitur terrae lon-
 gitudo est *LXXXV. LXXVIII* mil. passuum, i. e. octuagies
 quinquies centena septuaginta octo (8578). Dicui autem
 numeros *LXXXV* et *LXXVIII* inter se multiplicavit, quae

1 nem ab orientali parte Indiae usque ad
 2 Gades insulas per miliaria signa, verbi
 3 gratia per lapides miliarios terminantes
 4 singuli singula, milia passuum $\overline{\text{VI}}$ et DCXXX
 5 erunt, latitudinem vero a septentrionali in
 6 australem $\overline{\text{III}}$ et CCCXLVIII, praetermissis
 7 praedictis partibus intolerabilis frigoris
 8 atque calor.

9 Mensuratio orbis terrae finit.

10 Duodecim versus praedictorum misso- 5,4
 11 rum de imperante Theodosio hoc opus fieri
 12 incipiunt:

13 Hoc opus egregium, quo mundi summa 1
 14 tenetur,

15 Aequora, quo montes, fluvii, portus, freta 2
 16 et urbes

17 Signantur, cunctis ut sit cognoscere 3
 18 promptum,

19 Quicquid ubique latet, clemens genus, 4
 20 inclita proles,

efficiunt 6630. terrae latitudo est apud Plinium (2, 245)
 LIII. LXII m. p. i. e. quinquagies et quater centena et
 sexaginta duo. (5462) apud Dicuilum numeri LIII et
 LXII inter se multiplicati efficiunt 3348.

4 VI] sic Letr., VII codd. 6 post CCCXLVIII Letr.
 add. m. lapidum 7 intollerabilis D 11 impetrante V
 [fieri] feliciter Meermann 13 mundi quo summa Pi-
 thoeus 15 aequora quo et montes Pithoeus 20 in-
 clyta Letr.

- 5 Ac per saecula pius, totus quem vix capit 1
orbis, 2
- 6 Theodosius princeps venerando iussit 8
ab ore 4
- 7 Confici, ter quinis aperit cum fascibus 5
annum. 6
- 8 Supplices hoc famuli, dum scribit pingit 7
et alter, 8
- 9 Mensibus exiguis, veterum monumenta 9
secuti, 10
- 10 In melius reparemus opus culpamque 11
priorem 12
- 11 Tullimus ac totum breviter comprehendi- 18
mus orbem: 14
- 12 Sed tamen hoc tua nos docuit sapientia, 15
princeps. 16
- 5, 5 Non debet mirari quod in primo loco 17
septimi et octavi versus istorum amphi- 18
machrus scriptus est, quoniam ut reor non 19
imperitia sed auctoritate aliorum poetarum 20
et maxime Virgilii, quem in talibus causis 21
noster simulavit Sedulius, qui in heroicis 22
carminibus raro pedes alienos ab illis po- 23
suerunt. 24

1 saecula *V* 5 confici ter] conficitur *V*, conficiet *Pithoeus* || fastibus *Letr.* 7 supplice *Pithoeus* 9 monimenta *PV* 11 reparemus *Letr.* 18 tollimus *Letr.* 18 14 comprehendimus *PV* 18 versus] versuum *Meermann* 18 19 amphimachus *Letr.* 19 ut] id *Meermann* 20 impericia *V*, imperitia *P*

1 Juxta Plinium Secundum numerorum 6, 1
 2 loca quae in prologo praedixi relinquere
 3 vacua, repertis illis supplevi. sed si quis-
 4 quis meliora exemplaria invenerit, videat
 5 si placuerit ne piger corrigere fuerit.
 6 Plinius Secundus in quinto de flumine 2
 7 Nilo haec narrat: proxima Africae colitur
 8 Aegyptus introrsus ad meridiem recedens,
 9 donec a tergo praetendantur Aethiopes.
 10 inferiorem eius partem Nilus dextra leva-
 11 que divisus amplexu suo determinat, Ca-
 12 nopico ostio ab Africa, ab Asia Pelusiaco,
 13 CCLXX milium passuum intervallo. quam
 14 ob causam inter insulas quidam Aegyptum
 15 retulere, ita se findente Nilo ut triquetram
 16 terrae figuram efficiat: ideoque multi gre-
 17 cae litterae vocabulo Delta appellavere
 18 Aegyptum. mensura ab unitate alvei, unde 3
 19 se primum findit in latera, ad Canopicum
 20 ostium CLXVI passuum, ad Pelusiacum
 21 CLXVI pass. summa pars contermina Ae-
 22 thiopiae Thebais vocatur.

2 in prologo] *cf. prol. 4* 7 proxima-22 voca-
 tur] *Plin. 5, 48* 7 incolitur *Letr. cum Plinio* 13 CCLXX
 milium] *sic dedi, CCLXX codd., CCLXX milia Walck.,*
 CCLXX millia *Letr.* 15 retulere] *retule DV || ita] in V*
 || ut triquetram] *sic editi, utrumque iam codd.* 16 multi]
 multa *DV* 17 appelluere *P,* appellauere uere *V*
 19 ad] et *DV* 20 ostium *D || CLXVI] CXLVI Plin.*
 21 CLXVI] *CCLXVI DV || post CLXVI pass. Plin. add. est*

6,4 Nilus incipit crescere a luna nova, 1
 quaecumque post solstitium est, sensim 2
 modiceque cancrum sole transeunte, abun- 3
 dantissime autem leonem, et residit in vir- 4
 gine isdem quibus accrevit modis. in to- 5
 tum autem revocatur intra ripas in libra, 6
 5 ut tradit Herodotus, centesimo die. quo 7
 crescit, reges aut praefectos navigare eo 8
 nefas diiudicatum est. auctus per puteos 9
 mensurae notis deprehenditur. iustum in- 10
 crementum cubitorum XVI est. minores 11
 aquae non omnia rigant, ampliores detinent 12
 tardius recedendo. hae serendi tempora 13
 assumunt solo madente, illae non dant 14
 sitiente: utrumque reputat provincia. in 15
 duodecim cubitis famem sentit, in XIII esurit: 16
 XIII cubiti hilaritatem afferunt, XV securi- 17
 tatem, XVI delicias. maximum incrementum 18
 ab hoc aevo fuit cubitorum XVII Claudio 19

1 Nilus—p. 23, 6 auras] *Plin.* 5, 57. 58 1 a om. *Plin.*
 8 modice quae P 5 isdem] sic *DP*, hisdem *V*, iis-
 dem editi cum *Plin.* 7 quo] cum *Plin.* 8 aut] sic
Letr., autem *codd.*, autem et *Walck.* || praefecti *DV*
 9 indicatum *Plin.* 10 deprehenduntur *Letr.* cum *Plin.*
 11 est om. *P* editi; *Plinius* ponit ante cubitorum 18 hae
 serendi] sic *Letr.* cum *Plin.*, herendo *codd.*, haerendo
Walck. 14 apsumunt *Plin.* || non dant] inundant *V*
 15 utrumque] sic *Letr.*, utrimque *codd.* || reputatur *P*
 16 post XIII *Plinius* addit etiamnum 17 cubita *Plin.*
 18 incrementum *D* 19 ab] =d *D*, ad *Letr.* cum *Plinio*
 || hoc] huius *D* || aevi *Letr.* || XVII] XVIII *Plin.* || Claudio]
 Claudio *D*

1 principe, minimum v Farsalico bello, ve-
 2 luti necem Magni prodigio quodam flumine
 3 aversante. cum steteret aquae, apertis mo-
 4 libus admittuntur: ut quaeque liberata est
 5 terra seritur. idem amnis unus omnium
 6 nullas expirat auras.

7 Julius Solinus in collectaneis de eodem 6, 6
 8 Nilo nuntiat: Aegyptus ad meridiem in-
 9 trorsus recedit quoad praehendunt Aethio-
 10 pes a tergo. interiorum eius partem Nilus
 11 circumfluit, qui scissus a loco cui Delta
 12 nomen est ad insulae faciem spatia am-
 13 plectitur interamna et incerto pene fonte
 14 decurrens proditur, ut loquemur. originem 7
 15 habet a monte inferioris Mauritaniae, qui
 16 oceano propinquat. hoc adfirmant punici
 17 libri, hoc Jubam regem accipimus tradi-
 18 disse. igitur protinus lacum efficit, quem
 19 Nilidem dicunt. Nilum autem iam inde
 20 esse coniciunt, quod hoc stagnum herbas,

1 Pharsalico Letr. 2 Magni] sic Letr. cum Plinio,
 magno reliqui 3 4 molibus] sic corr. P Letr., mori-
 bus D V, montibus Walck. 4 amittuntur V 6 auras
 (corr. auras) P 8 Aegyptus - p. 25, 15 mari] cf. Solin.
 32, 1-8 9 quoad praehendunt] sic D, quo appre-
 hendunt PV, quoad praetendant Letr. cum Solino 10 in-
 feriores Plin. 5, 48 et Solin. 15 Mauretaniae Solin.
 16 adfirmant] sic D, affirmant reliqui 19 nilidem V
 20 coniciunt] sic PV, coniciunt reliqui 20 - p. 24, 1 stag-
 num herbas piscibus belvis nihil minus procreet Solin.

- pisces, belluas nihil minus procreat quam 1
 6, 8 in Nilo videmus. quando Mauritania, unde 2
 origo eius, a nivibus densioribus aut ym- 3
 bribus largioribus inrigatur, inde incrementa 4
 exundationis in Aegypto augentur. sed effu- 5
 sus hoc lacu harenis sorbetur et cuniculis 6
 9 cecis absconditur: deinde in Caesariensi 7
 specu prorumpens ampliora eadem indicia 8
 praefert quae in exortum notavimus, rur- 9
 susque subsidit, nec se prius reddit quam 10
 post intervalla itineris extenti contingat 11
 Aethiopus, ubi exit et Nigrum facit fluvium, 12
 quem supra diximus esse terminum limitis 13
 Africani. Astapum eum inde gentes vocant, 14
 scilicet aquam e tenebris profluentem. 15
 10 Multas magnasque ambit insulas, qua- 16
 rum pleraeque sunt tam diffusae et vastae 17

1 belluas] sic 7, 45 et editi, belual codd. || nihil V
 2 8 videmus ac si quando Mauretania, unde origo eius
 est, aut nivibus Solin. 2 Mauritania] sic Letr., mau-
 ritaniae D, -ie PV || unde] sic Letr., undique codd.
 3 4 imbribus editi 4 inrigatur] sic DP, irrigatur Letr.
 || inde] sic editi, unde codd., om. Solin. 5 augeantur
 Solin. 6 hoc lacu] a hoc lacu D, ab hoc lacu V
 || harenis] sic P, arhenis D, arenis reliqui 7 cecis]
 sic DV, caecis Letr. || Caesariensis Letr. 8 specu]
 sic codd., quod Mommsenus vindicavit Solino, pede Letr.
 || ampliora] sic codd., amplior Letr., ampliore Mommsenus
 coniecit in Solin. 9 exortu Solin. || notavimus DV
 10 11 quam post] postquam PV 12 Nigrum Solin.
 14 eum] cum V || inde gentes] indigenae Letr., indigetes
 Momms. coni. in Solin. 17 diffusae et] sic Letr. cum
 Solino, diffusae (om. et) codd., uncis inclusit Mommsenus.

1 magnitudinis, ut vix eas dierum quinque
 2 cursus praetermeet, quamvis concitus ibi
 3 feratur. nobilissima earum est Meroë, cir-
 4 cum quam divisus dextero alveo Astisapes,
 5 levo Astabores nominantur. tunc quoque
 6 emensus magna longinqua, cum primum
 7 occurrentibus scopulis asperatur, tantis
 8 agminibus extollitur inter obiecta rupium,
 9 ut ruere potius quam manare credatur:
 10 demumque a cataracte ultimo tutus est.
 11 ita enim quaedam claustra eius Aegyptii 6, 11
 12 nuncupant. relicto tamen hoc pone se no-
 13 mine, quod Giris vocatur, mox inoffensus
 14 meat. septem ostiis conditur, in septen-
 15 trionem versus excipitur Aegyptio mari.
 16 Quanquam in libris alicuius auctoris 12
 17 fluminis Nili partem in Rubrum mare exire
 18 nequaquam legimus, tamen affirmans Fi-
 19 delis frater meo magistro Suibneo narravit
 20 coram me (cui, si profeci quicquid, post
 21 deum imputo), quod adorationis causa in

2 cursu *Solin.* 4 Astosapes *Solin.*, Astusapes *Letr.*
 5 Astaboras *Letr.* || nominatur *Solin.* 7 scopulis (*corr.*
scopulis) *P* || tantis *om.* *P* 7 8 agminibus tantis *Letr.*
 10 cataracte] caracte *DV* 12 hoc pone se] *sic Solin.*,
 ac ponere se *codd.*, hoc priore suo *Letr.* 13 Giris]
 Nigria *Solin.* 14 ostiis] *sic corr. P et editi*, ostendiis
codd. || creditur *V* || in *om. editi* 14 15 septentrio-
 nem] meridiem *Solin.* 15 post versus *editi add.* et
 20 quicquid] *sic PV*, erat quidquid 21 causam *PV*

- urbe Jerusalem clerici et laici habitaria 1
- 6, 13 usque ad Nilum velificaverunt. deinde in 2
 Nilo longe navigando septem horrea se- 3
 cundum numerum annorum habundantiae, 4
 quae sanctus Joseph fecerat, de longinquo 5
 admirantes, tamquam montes viderunt, quat- 6
 tuor in uno loco ac tria in altero. 7
- 14 Hinc ad horrea tria miraculi causa va- 8
 dentes leonem et octo homines viros atque 9
 feminas iuxta illa mortuos invenerunt. leo 10
 sua fortitudine occidit illos: illi hastis et 11
 gladiis ipsum interfecerunt, quia deserta 12
 utraque loca sunt in quibus horrea septem 13
 constructa fuerant. 14
- 15 Post haec diligenter considerando tria 15
 horrea iterum mirabantur, a principio fun- 16
 damenti usque ad finem altitudinis illorum 17
 omnino lapidea fieri. illa in inferiore parte 18
 quadrata facta sunt, in superiore vero ro- 19
 tunda: in fine sublimitatis quasi gracile 20

1 Jerusalem] sic P, hierlm V, ierlm D, Hierusalem
 Letr. || laici V || post laici lacunam indicavi; fortasse
 exegit manserunt, et inde || habitaria] sic codd., a Bri-
 tannia Morelli, ab Hibernia Letr., habitaria nomen esse
 potest navis vectoriae, inter Palaestinam et Aegyptum
 euntis; veri simile non est, Fidelem fratrem totum iter a
 Britannia vel ab Hibernia usque ad Nilum per mare
 exegisse 4 annorum] annæū D || post annorum Walck.
 add. et ordinem || abundantiae editi 6 ammirantes V
 6 7 quattuor] sic DP, erat quatuor 16 mirabatur P
 20 gratile DP

1 acumen habent. post haec praedictus frater 6, 16
 2 unum latus unius horrei ab angulo usque
 3 ad alterum pedibus quadringentis mensu-
 4 ravit.

5 Deinceps intrantes in naves in Nilo 17
 6 flumine usque ad introitum Rubri maris
 7 navigaverunt. ex illo portu ad orientalem
 8 plagam usque ad Moysi viam per Rubrum
 9 mare parvum est spacium. ille mensurator
 10 lateris horrei ire usque ad portum, in quo
 11 introivit Moyses cum populo suo, in mare
 12 voluit, non solum ut intrasset portum, sed
 13 ut in eo vestigia curruum et rotarum or-
 14 bitas Pharaonis cerneret; nautae illi non
 15 consenserunt. latitudo maris in eodem loco
 16 quasi vi sibi visa est. inde in occidentali 18
 17 parte Rubri maris, hoc est in sinu exten-
 18 dente se longe in septentrionalem partem
 19 velivola festinatione navigaverunt. illud
 20 est mare quod murmurantem populum
 21 Jsrael in deserto coartavit, ne in terram
 22 Aegypti regredi potuisset.
 23 Non mirum est unum fluvium in diversa 19
 24 flumina dividi, cuius latitudo maxime in

8 Moysi] sic *codd.*, Moysii *Walck.*, Moysis *Letr.*
 9 spatium *editi* 11 suo populo *V* 15 conserunt *V*
 21 coartavit *Letr.*

Aegypto magno ponto comparatur, ut Priscianus in tertio decimo libro parabolando dicens monet: ut si aspicientes mare dicamus talem esse Nilum.

6, 20 Hodie in cosmographia, quae sub Julio Caesare et Marco Antonio consulibus facta est, scriptam inveni partem Nili fluminis exeuntem in Rubrum mare iuxta civitatem Olivam et castra Mosei.

21 Quisquis longitudinem Nili cognoscere desiderat, sciat prius quot milia ab occidentali parte Africae usque ad orientalem plagam Aegypti numerantur, inde usque ad ostium per quod pars illius iuxta castra Mosei et civitatem quae nuncupatur Oliva vadit in mare Rubrum: vel si longius voluerit, usque ad Pelusiacum ostium, per quod altera ipsius pars in Tyrrhenum mare intrat, aut si usque ad finem fere totius plenitudinis eius computaverit, in Canopico ostio terminabit, sed longius ad Pelusiacum. latitudo istius fluvii per quot milia dilatur non repperi.

1 2 Priscianus] *comparatio Nili cum mari apud Priscianum non legitur* 4 nilē D, nilem P 9 Olivam] *sic Walck., Ovilam codd., Clysmā Letr.; infra v. 15 Oliva* || Mosei] *sic DV, monsei (corr. mosei) P, Monsei Walck., Moysis Letr.* 11 sciat] *scitet D* 15 Mosei] *sic DV, monsei P Walck., Moysis Letr.* || Oliva] *Clysmā Letr.* 18 tyrrhenum V 22 quod D 23 reperi V Letr.

1 Julius Solinus in eodem praedicto vo- 6, 22
 2 lumine de Euphrate hoc docet: Euphraten
 3 fundit Armoenia maior. ortus supra Zimam
 4 sub radicibus montis quem Catoten accolae
 5 nominant Scithis proximum, hic receptis in
 6 se aliquot annis conualescit et stipatus
 7 convenis aquis luctatur cum montis Tauri
 8 obiectu, quem apud Elegeam scindit, licet
 9 et resistit duodecim milium passuum lati-
 10 tudine. vero DCCCLXII

11 Plinius Secundus de eodem Euphrate 23
 12 in quinto libro dicit: increscit autem et
 13 ipse Euphrates Nili modo aestatis diebus
 14 paululum differens ac Mesopotamiam inun-
 15 dat sole optinente xxam partem cancri.
 16 minui incipit leone transgresso in virgine.
 17 in totum vero remeat in xxma nona parte
 18 virginis.

2 Euphraten-10 latitudine] cf. *Solin.* 37, 1 8 ar-
 menia *D Letr.* || ortum *Letr.*, ortu *Solin.* || Zimaram
Letr. 4 Capoten *Letr.*, Catopen *Solin.* 5 nomi-
 navit *V* || Scithis] sic *Walck.*, stithis *D*, scythis *reliqui*
 6 aliquod *D V* 7 convenis] est uenis *V* 8 9 licet
 et resistit] sic *P V editi*, licet resistit *D*, resistat licet
Solin. 9 passuum (*corr.* passibus) *P* 10 post
 DCCCLXII lacunam indicavi 12 increscit-18 virginis]
Plin. 5, 90 18 euphrates *D* || nilo *D V* || aestatis]
 statis *Plin.* 14 paulum *Plin.* || ac] sic *Plin.*, ao *P*,
 a *D V*, ab eo *editi* || mesopotamia *codd.* 14 15 anun-
 dat *V* 16 incipit in virgine et leone transgresso *Plin.*

- 6, 24 Jdem Julius in eodem libro: de Tigri 1
 quoque dicere hoc loco par est. in Ar- 2
 moeniae regione caput tollit mire quam lu- 3
 cidum, conspicuo fonte, in loco edito qui 4
 Egelos nominatur, nec ab exordio statim 5
 totus est. primum pigre fluit non suo no- 6
 mine, at cum fines Moedorum invecus est, 7
 Tigris statim dicitur: ita nominant Moedi 8
 25 sagittam. influit in Arethusam lacum omnia 9
 pondera sustinentem, cuius pisces numquam 10
 se alveo Tigris miscent, sicut nec amnici 11
 pisces in stagnum transeunt Arethuseae, per 12
 quam dissimili colore et volucris meat cursu. 13
 26 mox Tauro resistente in profundum specum 14
 mergitur, quem subterlabens in altero eius 15
 latere apud Azoma demicat, algas et pur- 16
 gamenta plurima secum trahens. deinde 17
 identidem absconditur rursusque redditur. 18
 Adiabenos Arabasque praeterfluit, Mesopo- 19
 tamiam amplectitur, amnem nobilissimum 20

1 de Tigri - p. 31, 1 accipit] *Solin.* 37, 5. 6 2 3 ar-
 meniae *V Letr. cum Solino* 5 Elegos *Letr. cum Solino*
 6 pygre *D* 7 Medorum editi 8 tygris *V* || ita] ita enim
Solin. || Medi editi 9 Aretisam *Solin.* 11 tygris *V*,
 Tigridis *Solin.* || amnici] aminici *codd.* 12 Aretisae
Solin. 18 dissimilis *Solin.* 16 Zomada emicat
Letr. cum Solino || algas] uias (*suprascr.* uel algas) *P*,
 uias *DV*, ulvas *Letr. cum Solino* 18 absconditur]
sic DV, abscondit se *P editi* 19 Adiabenos] Ada-
 bienos *DV* || Arabasque praeterfluit *post* amplectitur
pon. DV

1 Coaspen accipit. longitudo illius DCCOXC,
2 latitudinem autem eius non legi.

3 Sed Plinius Secundus altero nomine 6, 27
4 praedictum stagnum nominat, quod nunc
5 obliviscor, et aquam illius stagni amaram
6 esse narrat atque fluminis dulcem: ideo
7 fluvii pisces evitant ire in stagnum, veluti
8 stagni pisces intrare in flumen fugiunt.

9 Idem Julius post multa: maximi in 28
10 India amnes Ganges et Jndus. quorum
11 Gangen quidam fontibus incertis nasci et
12 Nili modo exultare contendunt, alii volunt
13 a Scithicis montibus exoriri. Hypranes
14 etiam ibi nobilissimus fluvius, qui Alexandri
15 Magni iter terminavit, sicuti arae in ripa
16 eius positae probant. minima Gangis lati-
17 tudo per VIII m. passuum, maxima per XX
18 patet. longitudo CCCCLIII, altitudo, ubi
19 vadosissimus est, mensuram c pedum de-
20 vorat.

21 Idem paulo post: in Gange insula est 29
22 populosissima, amplissimam continens gen-

2 autem om. P editi 3-8 cf. Plin. 6, 127 5 amara D
9 maximi-20 devorat] cf. Solin. 52, 6. 7 10 quarum D
12 exultare] sic D, exsultare reliqui || volunt om. Walck.
13 Scythicis Letr. cum Solino || Hypanis Solin., Hyphas-
sis Letr. 15 iter] tunc V 16 Gangis] g; an] is
(grandis?) D, ganis V 18 longitudo CCCCLIII om. Solin.
|| longitudo] magnitudo D V || post CCCCLIII edd. add. m. p.
19 vadosissimum P 21 in Gange-p. 32, 6 discipli-
nam] cf. Solin. 52, 11 22 populosissima DP

tem, cuius rex peditum L milia equitum 1
 III milia in armis habet. omnes sane, qui- 2
 cumque praediti sunt regia potestate, non 3
 sine maximo elephantorum, equitum etiam 4
 peditumque numero militarem agitant dis- 5
 ciplinam. 6

6, 30 Jdem paulo post: anguillas ad trigenos 7
 pedes longas educat Ganges. quem Statius 8
 Sebosus inter praecipua miracula ait ver- 9
 mibus abundare, ceruleis nomine et colore. 10
 hi bina habent brachia longitudinis cubi- 11
 torum non minus senorum, adeo robustis 12
 viribus, ut elephantos ad potum ventitantes 13
 mordaci comprehensos ipsorum manu ra- 14
 pient in profundum. 15

31 Sunt in India praeterea boves unicor- 16
 nes; sed atrocissimus est monoceros, mon- 17
 strum mugitu horrido, equino corpore, ele- 18
 phanti pedibus claudis, villosis, capite cer- 19
 vino. cornu a media fronte eius proten- 20
 ditur splendore mirifico, ad magnitudinem 21

1 cuius] quorum *Solin.* 1 2 equitum III] aequi-
 tum LIII *DP* 2 abet *D* 7 anguillas-15 pro-
 fundum] *cf. Solin. 52, 41* 7 tricenos *Letr. cum Solino*
 11 hi bina] habina (*corr. hibina P*) *DPV* 11 12 cubita
 non minus sena *Solin.* 13 elephantos *D Letr.* 14 mor-
 dicus comprehensa *Solin.* 14 15 rapuit *V* 16 Sunt
 in India-p. 38, 4 non potest] *cf. Solin. 52, 38-40.*
 16 17 unicornes] unicornes et tricorner *Solin.* 19 clau-
 dis, villosis] cauda suilla *Solin.* 20 a media] e media
Solin.

1 pedum quattuor, ita acutum ut quicquid
 2 impetat, facile ictu eius perforetur. vivus
 3 non venit in hominum potestatem et inte-
 4 rimi quidem potest, capi non potest.
 5 Est renoceron in Aethiopia sive eius- 6,32
 6 dem vel alterius similis generis, de quo
 7 Julius Solinus longe ante sic ait: ante ludos
 8 Gnei Pompei renocerotem romana specta-
 9 cula nesciebant. cui bestiae color buxeus,
 10 in naribus cornu unicum et repandum, quod
 11 subinde attritum cautibus in mucronem
 12 excitat, eo quod adversus elephantos proe-
 13 liatur, par ipsis longitudine, brevior cruri-
 14 bus, naturaliter alvum petens, quam solam
 15 intelligit ictibus suis perviam.
 16 Est aliud animal in Africa Cirinacia, 33
 17 quod in alia terra fieri non legimus: de
 18 quo idem ita longe ante infit: hienam quo-
 19 que mittit Africa, cui cum spina riget col-

3 hominum] hominem (*corr. hominum P*) *DP*, ho-
 minis *V* 5 renoceron] *sic DP*, rinoceron *V*, rhino-
 ceros *Letr.* 7 ante (*post longe*) *om. P editi* || ante ludos
 - 15 perviam] *cf. Solin. 30, 21* 8 Cnei editi || rhinocero-
 tem *Letr. cum Solino* 12 eo quod] *eoque Solin.* || ele-
 phantes *V* 12 13 praeliatur *Letr.* 13 14 cruribus]
sic V cum Solino, auribus reliqui 14 quam] quem
 (*corr. quam P*) *DPV* 15 ictibus] actibus *codd.*
 16 aliut *D* || Cirinacia] *sic D*, cirinaica *PV*, Cyrenaica
Letr. 18 hienam - 85, 10 clauditur] *cf. Solin. 27, 23-26*
 18 hienam *Letr.*

lum continua unitate: flectit nonnisi toto 1
 corporis circumactu. multa de ea mira: 2
 primum quod sequitur stabula pastorum et 3
 auditu assiduo addiscit vocamen quo ex- 4
 primere possit imitationem vocis humanae, 5
 ut in hominem astu accitum nocte seuiat. 6
 vomitus quoque humanos mentitur falsisque 7
 singultibus sollicitatos canes sic devorat, 8
 qui forte si venantes umbram eius dum 9
 secuntur contigerint, latrare nequeunt voce 10
 6, 34 perdita. eadem hiema inquisitione corpo- 11
 rum sepulchrorum busta eruit. praeterea 12
 promptius est marem capere: feminis enim 13
 ingenua est callidior astutia. varietas mul- 14
 tiplex inest oculis colorumque motatio. in 15
 cuius pupulis lapis invenitur, hieniam di- 16
 cunt, praeditum illa potestate ut cuius ho- 17
 minis linguae fuerit subditus, praedicat fu- 18
 tura. verum hiema quodcumque animal ter 19
 lustraverit movere se non potest: quapropter 20

1 flectit nonnisi] flectique non quit nisi Solin., flecti
 non quit nisi Letr. 4 vocamus V 4 5 quod expr.
 p. imitatione Solin. 8 sic canes Solin. 9 eius
 dum] sic Letr. cum Solino, eiusdem codd. 10 sequun-
 tur editi 11 hyena Letr. 13 promptius D, pro-
 nius Solin. 15 mutatio corr. P et editi 16 cuius]
 quorum Solin. : popalis (corr. pupalis) DP : post
 lapis DV addunt hiema : hieniam] sic DP, hienia V,
 hieniam Walck., hyaniam Letr. 19 hyaena Letr.
 20 quapropter D

1 magicam scientiam inesse ei pronuntiave-
 2 runt. in Aethiopiae parte coit cum leaena: 6, 35
 3 unde nascitur monstrum cui chorococcta
 4 nomen est. voces hominum et ipsa pariter
 5 affectat. numquam cohibet aciem orbium
 6 oculorum, sed in optutu sine nictatione
 7 contendit. in ore lingua nulla, dens unus
 8 atque perpetuus, qui ut numquam retun-
 9 datur naturaliter capsularum modo clau-
 10 ditur.

11 Idem longe prius de flumine Danubio 36
 12 inquit: Hister Germanicis iugis oritur,
 13 effusus monte qui Rauracos Galliae aspe-
 14 ctat. LXta amnes in se recipit ferme omnes
 15 navigabiles. septem ostiis Pontum influit:
 16 quorum primum Peuce, secundum Nara-
 17 customa, tertium Calonstoma, quartum Pseu-
 18 dostoma, quintum Borionstoma ac deinde
 19 Spilonstoma languidiora sunt ceteris, septi-
 20 mum vero pigrum ac palustri specie non
 21 habet quod amni comparetur. priora quat-
 22 tuor ita magna sunt ut per longitudinem

2 leena *codd.* 3 chorococcta] *crocotta Letr., corocotta Solin.* 6 oculorum *om. Solin.* || optutum *P.* obtutum *Solin.,* obtutu *editi* || ictatione *V* 7 lingua] *gingiva Solin. et Plin.* 12 Hister-36, 3 sapore] *Solin. 13, 1* 14 LXta] *ista V* 15 ostiis] *hostiis DP* 18 quintum] *nam Solin.* 19 Pailonstoma *Letr.* 21 22 quatuor *V editi*

lum continua unitate: flectit nonnisi toto 1
 corporis circumactu. multa de ea mira: 2
 primum quod sequitur stabula pastorum et 3
 auditu assiduo addiscit vocamen quo ex- 4
 primere possit imitationem vocis humanae, 5
 ut in hominem astu accitum nocte seuiat. 6
 vomitus quoque humanos mentitur falsisque 7
 singultibus sollicitatos canes sic devorat, 8
 qui forte si venantes umbram eius dum 9
 secuntur contigerint, latrare nequeunt voce 10
 6, 34 perdita. eadem hiena inquisitione corpo- 11
 rum sepulcorum busta eruit. praeterea 12
 promptius est marem capere: feminis enim 13
 ingenua est callidior astutia. varietas mul- 14
 tiplex inest oculis colorumque motatio. in 15
 cuius populis lapis invenitur, hieniam di- 16
 cunt, praeditum illa potestate ut cuius ho- 17
 minis linguae fuerit subditus, praedicat fu- 18
 tura. verum hiena quodcumque animal ter 19
 lustraverit movere se non potest: quapropter 20

1 flectit nonnisi] flectique non quit nisi *Solin.*, flecti
 non quit nisi *Letr.* 4 uocamus *V* 4 5 quod expr.
 p. imitatione *Solin.* 8 sic canes *Solin.* 9 eius
 dum] sic *Letr.* cum *Solino*, eiusdem *codd.* 10 sequun-
 tur *editi* 11 hyena *Letr.* 13 promptius *D*, pro-
 nius *Solin.* 15 mutatio *corr. P et editi* 16 cuius]
 quorum *Solin.* || populis (*corr. pupulis*) *DP* || post
 lapis *D V addunt* hiena || hieniam] sic *DP*, hienia *V*,
 hienium *Walck.*, hyaenium *Letr.* 19 hyaena *Letr.*
 20 quae propter *D*

1 magicam scientiam inesse ei pronuntiave-
 2 runt. in Aethiopiae parte coit cum leaena: 6, 35
 3 unde nascitur monstrum cui chorocotta
 4 nomen est. voces hominum et ipsa pariter
 5 affectat. numquam cohibet aciem orbium
 6 oculorum, sed in optutu sine nictatione
 7 contendit. in ore lingua nulla, dens unus
 8 atque perpetuus, qui ut numquam retun-
 9 datur naturaliter capsularum modo clau-
 10 ditur.

11 Idem longe prius de flumine Danubio 36
 12 inquit: Hister Germanicis iugis oritur,
 13 effusus monte qui Rauracos Galliae aspe-
 14 ctat. LXta amnes in se recipit ferme omnes
 15 navigabiles. septem ostiis Pontum influit:
 16 quorum primum Peuce, secundum Nara-
 17 customa, tertium Calonstoma, quartum Pseu-
 18 dostoma, quintum Borionstoma ac deinde
 19 Spilonstoma languidiora sunt ceteris, septi-
 20 mum vero pigrum ac palustri specie non
 21 habet quod amni comparetur. priora quat-
 22 tuor ita magna sunt ut per longitudinem

2 leena *codd.* 3 chorocotta] crocotta *Letr.*, corocottae *Solin.* 6 oculorum *om. Solin.* || optutum *P.* obtutum *Solin.*, obtutu *editi* || ictatione *V* 7 lingua] gingiva *Solin. et Plin.* 12 Hister-36, 8 sapore] *Solin. 13, 1* 14 LXta] ista *V* 15 ostiis] hostiis *DP* 18 quintum] nam *Solin.* 19 Psilonstoma *Letr.* 21 22 quatuor *V editi*

- CCCC passuum non misceantur aequori, 1
 dulcemque austum inconsumpto detinent 2
 sapore. longitudo ipsius DCCCCXXIII. 3
- 6, 37 Haec de praetitulatis quinque flumini- 4
 bus congregatim scripta sunt. brevius de 5
 sequentibus fluviis ex cosmographia tantum 6
 praedicta nuper in meas manus veniente 7
 excerpetur. 8
- 38 Fluvius Jordanis nascitur sub Libano 9
 monte, circumiens eum vergit in lacum 10
 Tiberiadem, de eo exiens ad Citopolim 11
 quam secans mediam et ab ea exiens effun- 12
 ditur in mare Mortuum. currit per milia 13
 DCCXXII. 14
- 39 Hermus nascitur in campis Asiae. in- 15
 fluit in mare Cycladarum. currit per milia 16
 DCVIII. 17
- 40 Meandros nascitur in campis Asiaticis 18
 bicornius, currit quasi sinu reddens se ad 19

1 cccc mil. editi 2 dulcemquae P, ducem quae
 (que V) DV || haustum editi || inconsumpto] incor-
 rupto Solin. || detineant editi cum Solino 3 post
 DCCCCXXIII editi add. m. p. 9-39, 8 quae sequuntur
 sedecim flumina partim apud Julium Honorium, partim
 apud Aethicum, sed diverso ordine leguntur p. 692-698
 et p. 714-720 ed. A. Gronov. 1722. 9 Jordannes
 Honor. 10 pergit Letr. cum Honorio 11 tybe-
 riadem V || Scitopolin Honor., Scythopolim Letr. cum
 Aethico 14 DCCXXII] DCCXXXII Honor. 15 Her-
 mus] Hermunas Aeth. 16 Cycladarum editi 17 DCIX V
 18 Maeandros Letr. 19 bicornuus Walck., bicornis Letr.
 || quasi sinu reddens se ad unum] quasi sint duo, redi-
 gentes se in unum Letr. cum Aethico.

- 1 unum. influit in mare Cycladarum. currit
 2 per milia DCCCXCVII.
 3 Fluvius Eurotas nascitur in campis 6, 41
 4 Phrigiae. influit in mare Tyrrhenum. currit
 5 per milia DCCCXXV.
 6 Fluvius Tanais nascitur in monte Hy- 42
 7 perborei Riphei. per Meotidas paludes
 8 exiens influit in Euxinum Pontum. currit
 9 per milia DCLIII.
 10 Boristhenes nascitur in monte Hyper- 43
 11 boreo. influit in mare Ponticum. currit
 12 per milia CCX.
 13 Sperthius nascitur in monte Macedoniae. 44
 14 influit in mare Aegeum. currit per milia
 15 DCLII.
 16 Alpheus nascitur in campis Achaiae. 45
 17 influit in mare Tyrrhenum. currit per milia
 18 CCCCLXX.
 19 Achiloius nascitur in campis Epiri. in- 46

1 Cycladarum *P editi* 4 Phrigiae] *sic D*, phrygiae
reliqui || tyrrenum *DV* 5 DCCCXXV] DCCCXXV
Honor., CCC *Aeth.* 6 7 Hyperborei Rhipaei. per
 Maotidas *Letr.* 10 Boristhenes] *sic dedi*, boristenes
codd., Borystenes *Walck.*, Borysthenes *Letr.* 10 11 Hy-
 perboreo] *sic D*, hiperboreo *PV*, Hyperboreo *Letr.*
 13 Sperchius *Letr.*, Percius *Aeth.* || ante Macedoniae
Letr. add. Oeta, *Aeth. add.* Jda 14 Aegeum] *sic D*,
 egeum *PV*, Aegaeum *Letr.* 16 Alfeus *Hon.* 17 thir-
 renum *D*, tirrhenum *P*, tyrrenum *V* 19 Achiloius]
sic DP, achilous *V*, Achelous *Letr.*, Acelous *Hon. Aeth.*
 || Epiri] *sic Letr.*, ephyri *codd.*

	fluit in mare Jonium. currit per milia	1
	DCCXV.	2
6, 47	Tiberis nascitur in monte Apennino.	3
	occidit in mare Tyrrheno. currit per milia	4
	CCCCXCV.	5
48	Rhenus nascitur in Alpibus Apenninis.	6
	occidit in oceano occidentali. currit per	7
	milia DLII.	8
49	Rhodanus nascitur in Alpibus Coticis.	9
	influit in mare Tyrrhenum. currit per	10
	milia	11
50	Garonna nascitur in Aquitaniae campis.	12
	influit in oceanum occidentalem. currit	13
	per milia CCVIII.	14
51	Boetis nascitur in campis Hispaniae.	15
	occidit in oceano occidentali. currit per	16
	milia CCCCX.	17
52	Tagus nascitur in campis Hispaniae.	18
	occidit in oceano occidentali. currit per	19
	milia CCCII.	20
53	Mineus nascitur prope Pyrreum. in	21

2 DCCXV] DCCXC *Aeth.* 3 tyberis V 4 tyrrheno D, tyrreno V 6 renus V || Penninis *Letr.* 9 Rhodanus - 11 p. mil.] *nonnisi in margine inferiore ab alia manu habet P* 9 Rodanus DV || Cottiaeis *Letr.* 10 tyrrhenum *codd.* 10 11 per milia] *sic D, erat p. mil.* 12 Garonna] *sic DP, garomia V, Carunna Hon., Garumna Letr. cum Aethico || aquitania D* 15 Baetis *editi, Betis Aeth. || hispanie V* 21 Minio *Hon., Minius Letr. cum Aethico || Pyrenaeum Letr.*

- 1 rotunditate vertitur, ut Bregantium oppi-
 2 dum maritimum includat et sic se in ocea-
 3 num occidentalem recipit. currit per milia
 4 CCCX.
 5 Hiberus nascitur sub Assiriis montibus 6, 54
 6 Pyrrenei vicinas inlustrans Hispanias. in-
 7 fundit se mari iuxta Terraconam. currit
 8 per milia CCIII.
 9 Haec omnia quae de fluminum longi-
 10 tudine dixi, ex cosmographia accepi.
 11 Scribens de Aethiopia quae ad Afri- 7, 1
 12 cam pertinet, de multis eius insulis iuxta
 13 Plinium Secundum breviter locutus sum,
 14 sed nullam nominatim praedixi. ideo pau-
 15 cas ex illis quarum nomina legeram nomi-
 16 natas ostendam.
 17 Idem Plinius Secundus in sexto libro 2
 18 iuxta Aethiopas Aroteras insulas esse docet,
 19 item Bachias et Antibachias et Stratioton.
 20 Priscianus in libro qui in greco perie- 3
 21 gesis nominatur id est descriptio orbis ter-

1 Brigantium Letr. 5 Hyberus Aeth. || Assiriis]
 astyribus Hon., Asturicis Letr. 6 Pyrrenei] sic P,
 phirrenei D, phyrrenei V, Pyrenaei Letr. || vicinos Letr.
 || illustrans V || Hispanias] sic DP, hyspanias V, His-
 panos Letr. 7 Tarraconam Walck., Tarraconem Letr.
 10 cosmographia D || post accepi DV addunt vii
 18 iuxta - 19 Stratioton] Plin. 6, 173 18 iuxta]
 supra Plin. || aroteras D, et roteras V 19 Bacchias
 et Antibacchias Letr. cum Plinio || stracioton V 21 id
 est] idem V

rae, quem per metrum valde bonum fecerat, Erithream insulam iuxta Atlanticam Aethiopiam fore monet inquiring: 1 2 3

Aethiopes habitant Erithream pectore iusti, Athlantem iuxta longevi, finibus olim, 4 5

7, 4 Gaulea insula in australi oceano occidentalis Aethiopiae, cuius vocabulum Jsidorus in nono libro ethimologiarum ostendit. 6 7 8

5 Fortunatae atque Gorgodes, Hesperides, quae insulae quod sunt in occidentali pelago Africae multi nuntiant. longius ab Africa Gorgodes quam Fortunatae ac Hesperides quam Gorgodes. quoniam in eo quod in cosmographia fluvius Malva sub insula Fortunata nasci fertur, ex hoc prope ad Africam esse perhibetur. distant autem Gorgodes a continenti terra bidui navigatione, ut in quarto decimo libro ethimologiarum Jsidorus ait. 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

2 erythream P, Erythiam Letr. 4 Aethiopes - 5 olim] *Priscian. perieg. v. 570. 571 ad calcem Dionys. Perieg. ed. Bernhardy* 4 erythream P, Erythiam Letr. cum *Prisciano* 5 Atlantem Letr. cum *Prisciano* 6 Gaulea] Gaulalum gentes — his nomen Gaulea insula dedit. *Jsid. orig. 9, 2. 124 Lind.* 8 ethimologiarum] sic DV, ethimologiuram P, Etymologiarum Letr. 9 gorgodes DV 12 gorgodes DV 13 quam] que DV || gorgodes DV 14 cosmografia D 15 fertur D 17 gorgodes V 18 19 ethimologiarum] sic DV, aetymologiarum P, Etymologiarum Letr. 19 Jsidorus 14, 6. 9

1 Jn occidentali vel septentrionali mari 7,6
 2 Hispaniae insulas fieri non legimus. cir-
 3 cum nostram insulam Hiberniam sunt in-
 4 sulae, sed aliae parvae atque aliae minimae.
 5 iuxta insulam Britanniam multae aliae magnae
 6 aliae parvae aliaeque mediae, sunt aliae in
 7 australi mari et aliae in occidentali, sed
 8 magis in parte circii et septentrionis illius
 9 habundant. in alias quibus ipsarum habi-
 10 tavi, alias intravi, alias tantum vidi, alias
 11 legi.

12 Plinius Secundus in quarto libro edocet 7
 13 quod Pytheas Masiliensis sex dierum na-
 14 vigatione in septentrionem a Britannia Thi-
 15 len distantem narrat.

16 De eadem semper deserta in eodem 8
 17 XIII. libro ethimologiarum Jsidorus infit:
 18 Thile ultima insula oceani inter septen-
 19 trionalem et occidentalem plagam ultra

5 Britanniam] *sic P*, britanniam *D V*, Britanniam *Letr.*
 9 habundant] *sic D*, abundant *reliqui* || in alias quibus]
sic codd., sed *P* alterum in addit *supra* alias, in aliqui-
 bus editi 12 quarto] secundo *Letr.* 13 Pytheas
 - 15 narrat] *Plin. 2, 187* 13 pitheas *D V* || Masi-
 liensis] *sic D V*, massiliensis *reliqui* 14 Britannia]
sic V, britanniam *P*, britanniam *D*, Britannia *Letr.*
 14 15 Thulen *Letr. cum Plinio* 17 libro ethimolo-
 giarum] *sic D V*, libro aethymologiarum *P*, Etymologia-
 rum libro *Letr.* 18 Thile - p. 42, 2 facit] *Jsid. 14, 6. 4*
 18 Thule *Letr.*, Thyle *Jsid.*

- Brittaniā, a sole nomen habens, quia in 1
 ea aestivum solstitium sol facit. 2
- 7,9 Priscianus de eadem in periegesi ma- 3
 nifestius quam Isidorus inquit: 4
 Oceani tranans hic navibus aequor aper- 5
 tum, 6
 Ad Thilen veniens, quae nocte dieque 7
 relucet 8
 Tytanis radiis, cum curru scandit ad 9
 axes 10
 Signiferi, boreas succendens lampade 11
 partes. 12
- 10 De eadem manifestius et plenius quam 13
 Priscianus Julius Solinus de Brittania lo- 14
 quens in collectaneis ita scripsit: Thile 15
 ultima, in qua aestivo solstitio sole de 16
 cancri sidere faciente transitum nox nulla: 17
 brumali solstitio perinde nullus dies. 18
- 11 Trigesimus nunc annus est a quo nun- 19
 tiaverunt mihi clerici, qui a kalendis Fe- 20
 bruarii usque ad kalendas Augusti in illa 21
 insula manserunt, quod non solum in aestivo 22

1 Brittaniā] sic V, britanniā P Letr., britanniā D
 5 Oceani - 12 partes] Prisc. per. v. 588-592 5 hic]
 hinc Prisc. 7 Thulen venies Letr. cum Prisciano
 9 Titanis Letr. cum Prisciano 11 succedens V et Prisc.
 14 britanniā codd. 15 Thile - 18 dies] Solin. 22, 9
 15 Thyle Solin., Thule Letr. 20 michi V 20 21 fe-
 bruarii DP 21 ad] sic V, om. reliqui

1 solstitio, sed in diebus circa illud in ves-
 2 pertina hora occidens sol abscondit se quasi
 3 trans parvulum tumulum: ita ut nihil tene-
 4 brarum in minimo spacio ipso fiat, sed
 5 quicquid homo operari voluerit, vel pedu-
 6 culos de camisia abstrahere, tamquam in
 7 praesentia solis potest: et si in altitudine
 8 montium eius fuissent, forsitan numquam
 9 sol absconderetur ab illis. in medio illius 7, 12
 10 minimi temporis medium noctis fit in medio
 11 orbis terrae, et sic puto e contrario hiemali
 12 solstitio et in paucis diebus circa illud au-
 13 roram in minimo spacio in Thile apparere,
 14 quando meridies fit in medio orbis terrae:
 15 et idcirco mentientes falluntur, qui circum 13
 16 eam concretum fore mare scripserunt et
 17 qui a vernali aequinoctio usque ad autum-
 18 nale continuum diem sine nocte atque ab
 19 autumnali versa vice usque ad vernale ae-
 20 quinoctium assiduam quidem noctem, dum
 21 illi navigantes in naturali tempore magni
 22 frigoris eam intrabant ac manentes in ipsa
 23 dies noctesque semper praeter solstitii tem-

4 spacio *codd.* 5 6 pediculos *Letr* 10 teporis *P*
 11 et sic puto - 14 orbis terrae] *nonnisi in margine in-*
feriore habet P 18 spacio] *sic V, spazio D, spatio*
reliqui || Thile] sic V, tyle DP, Thule Letr. 14 in
 medio meridies fit *Letr.* 15 et *om. Letr.* 17 aequi-
 notio *DV* 19 20 aequinotium *DV*

pus alternatim habebant: sed navigatione 1
 unius diei ex illa ad boream congelatum 2
 mare invenerunt. 3

- 7, 14 Sunt aliae insulae multae in septentrio- 4
 nali Britanniae oceano, quae a septentrio- 5
 nalibus Britanniae insulis duorum dierum 6
 ac noctium recta navigatione plenis velis 7
 assiduo feliciter vento adiri queunt. ali- 8
 quis presbyter religiosus mihi retulit quod 9
 in duobus aestivis diebus et una interce- 10
 dente nocte navigans in duorum navicula 11
 15 transtrorum in unam illarum introivit. illae 12
 insulae sunt aliae parvulae. fere cunctae 13
 simul angustis distantes fretis, in quibus 14
 in centum ferme annis heremitae ex nostra 15
 Scottia navigantes habitaverunt. sed sicut 16
 a principio mundi desertae semper fuerunt, 17
 ita nunc causa latronum Nortmannorum 18
 vacuae anachoritis, plenae innumerabilibus 19
 ovibus ac diversis generibus multis nimis 20
 marinarum avium. numquam eas insulas 21
 in libris auctorum memoratas invenimus. 22

5 et 6 Britanniae] sic DP, britannie V, Britanniae Letr. 9 presbyter] sic codices compendio litterarum, probus Letr. || relegiosus D || michi V 12 transtrorum V || illam D || intrauit V 14 angustus (corr. angustis) P 15 eremitae Letr. 16 scotia V 18 normannorum P 19 anachoritis] anchoritis (corr. anachoritis P) DPV, anachoretis Letr. 20 nimis] minis D

1 Julius Solinus in collectaneis de Ger- 7,16
 2 mania atque insulis eius: in hoc tractu et
 3 in omni septentrionalis plaga bisontes fre-
 4 quentissimi, qui bobus feris similes, setosi
 5 collo, iuba horridi, ultra tauros pernicitate
 6 capti assuescere manu nesciunt. sunt et
 7 uri quos imperitum vulgus vocat bubalos,
 8 cum bubali pene ad cervinam faciem in
 9 Africa procreentur. istis porro quos uros
 10 dicimus taurina cornua in tantum modum
 11 protenduntur, ut dempta ob insignem ca-
 12 pacitatem inter regias mensas potuum ge-
 13 rula fiant. est et alces mulis comparanda, 17
 14 adeo propenso labro superiore ut nisi re-
 15 cedens in posteriora vestigia pasci non
 16 queat. Gravia insula regionis Germaniae
 17 mittit animal quale alces et cui suffragines
 18 flecti nequeunt: propterea non cubant cum
 19 dormiendum est, tamen somnolentum arbor

2 in hoc tractu - 46, 7 ipsam] *Solin.* 20, 4 - 8
 3 septentrionis *Solin.* || visontes *Solin.* 4 bobus
 (corr. bubus) *P.*, bovis *Solin.* || feris] *sic Letr.*, fieri *DV*,
 feri (corr. fere) *P.*, feri *Solin.* 7 imperitum] *sic Letr.*
 cum *Solino*, inmeritum *codd.* || bubalos vocat *DV*
 9 procreentur in africa *DV* || isti *P.* 10 in tan-
 tum] intrantum *V.* 11 dempta dempta *DV* 13 alce
Solin. 15 pasci] *sic editi cum Solino*, quasi *codd.*
 16 grauia (a *supra u*) *P.*, Gangavia *Solin.* 17 quale
 alces et cui] quale alce sed cuius *Solin.* || post suffra-
 gines *Solin.* *add.* ut elephantis 18 cubat *Solin.*
 19 somnolenta *DV*, somnulentam *Solin.*

sustinet, quae prope casuram secatur, ut 1
 fera dum assuetis fulmentis nititur faciat 2
 ruinam. ita capitur: alioquin difficile est 3
 eam mancipari: nam in illo rigore popli 4
 7,18 tum incomprehensibili fuga pollet. Ger- 5
 manicarum insularum Candinavia maxima 6
 est, sed nihil in ea magnum praeter ipsam. 7
 19 Plinius Secundus in libro quarto de 8
 septentrionali oceano Scithiae insulisque 9
 illius: septentrionalem oceanum Amalchium 10
 Hecataeus appellat, a Parapaniso amne qui 11
 Scithiam alluit, quod nomen eius gentis 12
 lingua significat congelatum mare: Phile- 13
 mon Morimarusam a Cimbris dicit vocari, 14
 hoc est mortuum mare; inde usque ad pro- 15
 muntorium Rubeas, ultra deinde Cronium 16

1 *post sustinet editi add. et || casuram] sic DP Letr.,*
casura V, ad casuram Walck. 2 *flumentis P || inni-*
titur Solin. 5 6 *Germanicarum insularum] de Germa-*
niciis insulis Solin. 6 *Candinavia] sic D, scandavia P,*
candavia V, Gangavia Solin., Scandinavia editi cum Plinio
6 7 est maxima DV 7 *nichil V* 10 *septentriona-*
lem - 47, 10 contegunt] Plin. 4, 94. 95 8 *quarto om.*
codd. 9 *Scythiae editi || insulisque] sic codd., et in-*
sulis Letr., insulis Walck. 10 *almachium DV* 11 *He-*
cataeus] sic Letr. cum Plin., hechateus D, hecathus P,
lechateus V || appellat, a] appellatur V || Parapaniso]
sic P, parasino DV, Parapasino Walck., Paropaniso Letr.
|| qui] quam (corr. qui P) DP, qua Plin. 12 *Scy-*
thiam editi 13 *mare om. Plin.* 13 14 *Philemon]*
apud Plin. 4, 94 14 *morimarimarusam P* 15 16 *pro-*
muntorium] sic P pr. man., promuntorium DV et corr. P,
promontorium editi 16 *Cronium] tronium D*

1 nominat. Xenophon Lamsachenus a litore 7, 20
 2 Scitharum tridui navigatione insulam esse
 3 immensae magnitudinis Balciam tradit. ean-
 4 dem Pytheas Basiliam nominat. non longe 21
 5 feruntur et Oeocenae insulae, quarum ovis
 6 avium marinarum et avenis vulgo nascenti-
 7 bus incolae viyunt. aliae, in quibus equi-
 8 nis pedibus homines nascuntur Hippopodes
 9 appellati. aliae in quibus nuda corpora
 10 praegrandes ipsorum aures tota contegunt.
 11 Idem Plinius Secundus de insulis Ger- 22
 12 maniae: incipit deinde clariore aperiri fama
 13 ab gente Jngueonum quae est prima in
 14 Germania. mons Saevo ibi immensus nec
 15 Ripheis iugis minor, inmane ad Cimbrorum
 16 usque promuntorium efficit sinum qui Co-
 17 danus vocatur refertus insulis, quarum cla-
 18 rissima est Scandinavia incompertae magni-

1 Xenophon] *apud Plin. 4, 95* || Lamsachenus] *sic DP*,
 lamsachetius *V*, Lampsacenus *Letr.* 2 Scytharum *editi*
 3 Baltiam *Letr. cum Plinio* 4 Pytheas] *sic P editi*,
 phytheas *D*, phiteas *V* || basilicam (*corr. balisicam*) *D*,
 balisiam *V* 5 Oeocenae] *Oonae Plin.* 6 avium]
 ouium (*corr. auium P*) *DP* 8 hyppopodes *DV*
 12 incipit - 48, 6 tradunt] *Plin. 4, 96* 12 clarior
editi cum Plinio 13 Jngaevonum *Letr. cum Plinio*
 14 sevo *DV cum Plinio* || immensus *editi* || nec] *sic*
Letr. et corr. P cum Plinio, ne *DV et pr. m. P* 15 Ri-
 pheis] *sic corr. P*, tripheis *DV et pr. m. P*, Riphaeis
editi, Ripaeis *Plin.* || immanem *editi cum Plinio* 16 si-
 num] unum *DV* 18 scadinavia *codd.*

tudinis. portionem tantum eius qua nota 1
 sit Hillevionum gente quingentos incolente 2
 pagos, alterum orbem terrarum appellant. 3
 nec minor est opinione Epigia. quidam 4
 haec habitari ad insulae usque ad fluvium 5
 a Sarmatis Venedis Scirisque tradunt. 6

7, 23 In praedicta cosmographia legitur esse 7
 insula Solis quae appellatur Perusca, ubi 8
 Ganges intrat in mare. et in eodem orien- 9
 tali oceano Hipodes et Silephantine atque 10
 Theras. 11

24 Plinius Secundus in libro sexto in oceano 12
 Indico insulas fieri ita monet: quattuor sa- 13
 trapiae mox paulo, ad Taprobanen insulam 14
 festinante animo. sed ante est Aliopatale 15

1 qua nota] quod notum *Plin.* 2 Hillevionum]
 illevionum *D V* || gentem *P* || quingentos] *sic dedi*,
 quintos *codd.*, quingentis *editi* || incolent *V*, incolumen *P*.
 3 pagis *editi cum Plinio* || post pagos *editi add.* quae
cum Plinio || post terrarum *editi add.* eam *cum Plinio*
 || appellat *editi cum Plinio* 4 Epigia] Eningia *Plin.*
 5 insulae] *sic codd.*, Vistulam *Walck.*, Vistlam *Letr.*,
variant Plinii codd. || ad (ante fluvium) *om. editi cum*
Plinio 6 Scirisque] Sciris *Hirris Plin.* 8 insula
 Solis quae appellatur Perusca] Solis perusta insula. *Honor.*
p. 691 Gron. || Perusta *Letr.* 9 10 orientali] orien-
 talein (*corr. orientalin*) *D* 10 Hippopodes *Letr. cum*
Honorio et Aethico || Silefantine *Honor.*, Sylephantinae
Aeth., Elephantine *Letr.* 11 Theras] thenis *D* 13 quat-
 tuor - 49, 10 ignobiles] *Plin. 6, 79. 80* 13 quattuor]
sic D, quattuor *reliqui* 14 Taprobanam *editi* 15 festi-
 nantem *DP* || est Aliopatale] sunt aliae, Patale *Letr.*
cum Plinio

1 quam significavimus in ipsis faucibus Jndi,
 2 triquadra figura, CCXX mil. passuum lati-
 3 tudine. extra ostia Jndi Crise et Argire
 4 fertiles metallis ut credo. nam quod aliqui
 5 tradidere, aureum argenteumque his solum
 6 esse, haud facile crediderim. ab his XX
 7 milia passuum latitudine Crotale, ab eaque
 8 XII Bibaga ostreis ac conculis referta.
 9 deinde Oralliba VIII m. p. a supra dicta,
 10 multaeque ignobiles.

11 Julius Solinus in postrema parte prae- 7, 25
 12 dicti illius libri scripsit: Thilos Jndiae in-
 13 sula est: ea fert palmas, oleam creat, vi-
 14 neis habundat, terras omnes hoc miraculo
 15 sola vincit quod quaecumque in ea arbor
 16 nascitur numquam caret foliis.

17 Idem Julius paulo ante: Jndica maria
 18 ballenas habent ultra spacia quattuor iuge-

2 triquetra *Plin.* || mil. *om. codd.* 3 ostium *Plin.*
 || Crise et Argire] *sic DV*, crisiae et argirae *P*, Chryse
 et Argyre *Letr. cum Plinio* 5 et 6 his] iis *editi cum*
Plinio 7 milia *om. DV* || Crotala *Plin.* || ab eaque]
sic Letr., tabeaeq; *codd.*, ab ea *Plin.* 8 ac conculis]
sic dedi aconculis (*corr. aconculis P*) *DPV*, et con-
 culis *Walck.*, et conchyliis *Letr. cum Plinio* 9 Toral-
 liba *Plin.*, Coralliba *Letr.* 12 Thilos - 16 foliis]
Solin. 52, 49 12 Tylos *Solin.* 14 habundat] *sic dedi*,
 habundet *P*, abundet *D*, abundat *V editi* 17 Jndica
 — 50, 6 navigantium] *Solin. 52, 42* 18 bellenas (*corr.*
 ballenas *P*) *DPV*, balaenas *Letr. cum Solino* || spatia
editi || quattuor *V editi*

rum in longitudine, sed et quos fusiteres 1
nuncupant, qui enormes supra molem in- 2
gentium columnarum ultra antemnas se na- 3
vium extollunt haustosque fistulis fluctus 4
ita eructant ut nimbose alluvie plerumque 5
deprimant alveos navigantium. 6

7, 26 Jdem Julius paulo post: Taprobanam 7
insulam, antequam temeritas humana ex- 8
quisito penitus mari fidem panderet, diu 9
orbem alterum putaverunt et quidem quam 10
habitare Eachites crederentur. verum Ale- 11
xandri Magni virtus ignorantiam publici 12
erroris non tulit ulterius permanere, sed 13
in haec usque secreta propagavit nominis 14
27 sui gloriam. missus igitur Onesicritus prae- 15
fectus classis Macedonicae terram ipsam 16
quanta esset, quid gigneret, quomodo ha- 17
beretur, exquisitam notitiae nostrae dedit. 18
patet in longitudinem stadiorum VII, in 19
latitudinem stadiorum V: scinditur amni 20

1 in longitudine *om. Solin.* || physeras *Solin.*, phusiteres *Walck.*, phusiteras *Letr.* 3 antemnas] *sic DP et Solin.*, antenas *V*, antennas *Letr.* 4 fistuli (corr. fistulis) *P* 5 ita] *indita DV* 7 Taprobanam - 52, 5 navigatur] *Solin. 53, 1-7* 7 Julius] *sic D, om. reliqui* || Taprobanem *Solin.* 10 quam] eum quem *Letr.*, quem *Solin.* 11 Eachites] Antichtones *Letr.*, Antichtones *Salm. cum Solino* 14 sacreta *D* 15 Onesicritus] *sic Letr. cum Solino*, onericretus *codd.* 16 ipsam] istam *Solin.* 18 nostrae] *sic editi*, nostram *codd.* 20 latitudine *D* || stadiorum *v*] quinque milia *Solin.*

1 interfluo: nam pars eius bestiis et ele-
 2 phantis repleta est maioribus multo quam
 3 fert India: partem homines tenent. mar-
 4 garetis scatet et gemmis omnibus. sita est
 5 inter ortum et occasum. ab eo mari in- 7, 28
 6 cipit praetenta India: a Prasia Jndorum
 7 gente dierum XXI in eam fuit cursus, sed
 8 cum papiriceis et Nili navibus illo perge-
 9 retur: mox cursustrarum navium septem
 10 dierum iter factum est. mare vadosum inter-
 11 iacet altitudinis non amplius seniorum pas-
 12 suum, certis autem canalibus depressum
 13 adeo, ut nullae umquam anchorae ad pro-
 14 fundi illius fundamenta potuerint pervenire.
 15 nulla in navigando siderum observatio: ut- 29
 16 pote ubi septemtriones nequaquam viden-
 17 tur, vergiliae numquam apparent. lunam
 18 ab octava in sextam decimam tantum supra
 19 terram vident. lucet ibi Canopus sidus
 20 clarum et amplissimum. solem orientem
 21 dextera habent, occidentem sinistra. ob- 30
 22 servatione itaque navigandi nulla suppe-

1 interflete V 3 tenendum V 3 4 margaritis
 editi cum Solino 4 omnibus om. P editi 5 eo]
 eoo Letr. cum Solino 6 Indiae Solin. || Prasiana
 Letr. 7 eam] ea V 8 papyraceis editi cum Solino
 10 iter] tunc V 11 seniorum] senum Solin. 15 ob-
 servatione P 17 vergiliaeque Solin. || luna V
 19 terra D || canopos Solin.

tente, ut ad destinatum pergentes locum 1
capiant, vebunt alites, quarum meatus ter- 2
ram petentium magistros habent cursus re- 3
gendi. quaternis non amplius mensibus in 4
anno navigatur. 5

7,31	Priscianus in periegesi de eadem insula	6
	Taprobane ceterisque duabus haec sequentia	7
	dicit:	8

1 Hinc tepidos proram convertens navis 9
ad austros 10

2 Taprobanen veniet, generat quae magna 11
 elephants 12

3 Per fines Asiae. iacet haec sub sidere 13
canceri. 14

4 Litoribus cuius salient densissima cete, 15

5 Quae pascit vastum mare Rubrum mon- 16
tibus aequa; 17

6 Tenditur horribilis quorum per terga per 18
armos 19

7 Spina, ferens cladem fatumque sub ore 20
feroci; 21

1 ad destinatum] sic *Letr. cum Solino*, adē natum *D*,
ad ē. natum (*corr. notum*) *P*, ad nactum *V*, adeo nactum
Walck. 2 uehunt (*corr. uelut*) *D*, uelut *V* 6 perie-
gessi (*corr. periegessi*) *D* *DP* 7 Taprobane] sic *V*,
taprobanae *DP*, Taprobana editi 9 Hinc – 58, 14 Dia-
nam] *Prisc. perieg.* 595–608 11 venies editi cum
Prisciano 15 siliant *V* 20 fatumque] factumque
(*corr. fatumque*) *P* *DPV* 21 feroci] feroque *codd.*

1 Quippe solent pariter navem sorbere 8
 2 virosque:
 3 Nam mala tam pelagus quam terra me- 9
 4 rentibus offert.
 5 Ulterius pergas si post Carminida sum- 10
 6 mam
 7 Ogiris occurret: qua dicitur esse se- 11
 8 pulchrum
 9 Regis Erithrei, dederat qui nomina 12
 10 ponto.
 11 Persicus inde sinus penetratur et Jcaron 13
 12 offert,.
 13 Jnsula quae fertur nimium placare Dia- 14
 14 nam.
 15 Sicut longitudinem et latitudinem in- 7, 32
 16 sulae Taprobane per stadiorum milia Ju-
 17 lius Solinus praedixit ita enumerans: patet
 18 in longitudinem stadiorum VII, in latitudi-
 19 nem stadiorum V: sic eandem longitudinem
 20 et latitudinem per milia passuum postea
 21 Jsidorus in XIII. ethimologiarum libro

1 solend' V 3 quam] tamquam D, tanquam V
 5 Carminida] sic P, ca|||||inida D, ca|||||da V, Car-
 manida Letr. cum Prisciano 7 Ogiris Letr. cum Prisciano
 || occurrat editi cum Prisciano 9 Erithrei] sic D V,
 erythrei P, Erythraei Letr. cum Prisciano 13 14 Dianam]
 sic P editi, deam c V, dea|||c D 16 Taprobanae editi
 17 patet - 19 stadiorum v] eadem verba leguntur supra
 7, 27 21 ethimologiarum] sic V, aethymologiarum D,
 aetymologiarum P, etymologiarum Letr.

ostendit dicens: patens in longitudinem 1
DCCCLXXV milibus passuum, in latitudinem 2
DCXXV. 3

7, 33 Et quemadmodum idem Julius elephan- 4
tes praedictae insulae maiores multo fieri 5
quam elephantes Indiae nuntiavit, ita ele- 6
phantes Mauritaniae minores fuisse quam 7
elephantes Indiae loquens de Mauritania 8
ipsiusque elephantibus narravit. 9

34 Idem Julius de Africa Cirinacia et leo- 10
nibus illius his verbis locutus: leones aversi 11
coeunt, nec ipsi tantum sed et lincee et 12
cameli et elephantum et rhinoceroses et tigres. 13
et leaenae fetu primo catulos quinque edu- 14
cant, deinde per singulos numerum demunt 15
insequentibus annis et postremo cum ad 16
unum materna fecunditas advenerit, steri- 17
lescunt in aeternum. annos leonum frons 18
et cauda indicant, sicut motus equini auri- 19
bus intelliguntur. 20

1 patens - 3 DCXXV] *Jsid.* 14, 6. 12 1 patet editi
2 latitudine *V* 4 Et quemadmodum - 9 narravit]
Solin. 53, 3 et 25, 8 10 Cirinacia] *sic Walck.*, *cire-*
nacia codd., *Cyrenaica Letr.* 11 leones - 20 intelli-
guntur] *Solin.* 27, 16-18 12 ipsi] *hi Solin.* || *lyncees*
editi cum Solino 13 elephantum *V* || *rhinoceroses] sic D V,*
rhinoceroses P, rhinoceroses Letr. cum Solino || *tygres V,*
tigrides Solin. 14 et om. *P editi* 14 15 educant]
edunt Solin. 15 demum *D V,* *decoquunt Solin.* 17 ad-
venerit] *recidit Solin.* 18 annos] *animos Solin.*
19 20 auribus] *de auribus Solin.*

1 Sed idem Julius nuntiando de Germania 7, 35
 2 insulisque eius unum de elephantibus men-
 3 tiens falso loquitur dicens, elephantem num-
 4 quam iacere, dum ille sicut bos certissime
 5 iacet, ut populi communiter regni Fran-
 6 corum elephantem in tempore imperatoris
 7 Karoli viderunt. sed forsitan ideo hoc de
 8 elephante fecte aestimando scriptum est, eo
 9 quod genua et suffraginés sui nisi quando
 10 iacet non palam apparent.

11 Idem Julius narrat de India: VI milia 36
 12 CCCCLIII annos a Libero patre usque ad
 13 Alexandrum Magnum fuisse scripserat.
 14 idem aliud incredibile scripsit: homines
 15 Gangis fontem colunt quod nullius escae
 16 opus indigent, sed tantum odore vivunt
 17 pomorum silvestrium, longiusque pergentes
 18 eadem illi in praesidio gerunt ut olfactu
 19 alantur: quod si tetriorem spiritum forte
 20 traxerint, exanimari eos certum est. de
 21 latitudine Gangis fluminis et Euphratis
 22 quam in isto libro scripsit, dubitans taceo.

1 Julius] *Solin.* 20, 7 8 fecte] facte *D V* 11 VI milia...]
 sex milia quadringenti quinquaginta unus additis et am-
 plius tribus mensibus *Solin.* 52, 5 15 Gangis fontem]
 sic *Letr.* cum *Solino* 52, 29, gangis fontemque *codd.*
 Gangis [aquas] fontemque *Walck.* || colunt] accolunt
Solin. || quod nullius - 16 odore] nullius ad escam opis
 indigi odore *Solin.* 16 vivunt] iungunt *D*, ibunt (*corr.*
 uiuunt) *P* 18 illi] illa *Solin.* 22 scripsi *V*

- 7,37 Jdem Julius locutus de Aegypto et 1
 Nilo naturam corcodrilli refert vera falsis 2
 commiscens his verbis: corcodrillus, malus 3
 quadrupes, et in terra et in flumine pariter 4
 valet: linguam non habet: maxillam movet 5
 superiorem. et paulo post: qualia anser 6
 insidet ova; metatur locum naturali pro- 7
 videntia, nec alibi fetus premit quam quo 8
 crescentis Nili aquae non possunt perve- 9
 38 nire. et paulo post: in aqua obtunsius vi- 10
 dent, in terra acutissime. hieme cibum 11
 nullum capiunt: quin etiam quattuor menses 12
 a coeptu brumae inedia exigunt. alia quae 13
 scripsit de natura corcodrilli idecirco hic 14
 praetermitto quia in XII. ethimologiarum 15
 libro quisquis voluerit inveniet. 16
 39 Jn aliis quae secuntur illi non sum 17
 credulus ita paulo ante dicenti: habitant 18

2 corcodrilli] sic DV, crocodilli P, crocodili Letr.
 cum Solino 3 corcodrillus - 57, 10 fugiunt] Solin. 32,
 22. 23. 28 3 crocodilus Letr. || malum Solin. 6 anser]
 anseris Solin. 7 insidet] insedet (corr. insidet P) DPV,
 insedit editi, edit Solin. || metatur (corr. metitur) P
 || locum] locum nido Solin. 8 quo] sic Letr. cum
 Solino, quod libri 9 crescentes editi || possint Solin.
 10 obtuntius (corr. obtunsius P) DP, obtuncius V
 11 12 nullum cibum Solin. 12 quatuor V editi
 13 a coeptu] acceptu DV 14 scripsi codd. || cro-
 codilli Letr. 15 ethimologiarum] sic V, aethymologia-
 rum P, aethimologiarum D, etymologiarum Letr. 17 se-
 quantur editi || illi] cf. Solin. 32, 27

1 in insula Nili homines forma exigui, sed
 2 audacia usque adeo periti ut corcodrillis
 3 se offerant obvios: nam haec monstra fu-
 4 gientia secuntur, formidant resistentes; et
 5 capiuntur, subactaque etiam intra aquas
 6 suas serviunt et perdomita metu ita obse-
 7 cuntur ut inmemores atrocitatis victores
 8 suos equitantes in dorso vehant. hanc ergo
 9 insulam et hanc gentem ubicumque indicio
 10 odoris persenserint procul fugiunt.

11 Idem Julius in eodem praedicti pene 7, 40
 12 voluminis fine aliquas nominatim de Rubri
 13 maris insulis ostendit dicens: in occiden-
 14 tali mari Persidis Solis est insula rubens,
 15 omni animantium generi inaccessa, quippe
 16 quae omne animal inlatum perimit.

17 Idem paulo post hoc in fine sui libri: 41
 18 ex Arabicis insulis, quas Acsitae Arabes

1 perexigui *Solin.* 2 adeo periti] eo praediti *Solin.*
 || corcodrillis] sic *P.* corcodrilli *D V*, crocodilis *Letr. cum*
Solino 3 4 fugientes *Letr. cum Solino* 4 sequun-
 tur editi || et] ergo *Solin.* 5 subactique *Letr. cum*
Solino || inter *PV* 6 perdomita metu ita] perdomi-
 titam (*corr.* perdomita *P*) et uita *DPV* || perdomiti
Letr. cum Solino 6 7 obsequuntur editi 7 imme-
 mores editi 8 dorso] in dorso *Solin.* 16 omne]
 nullum non *Solin.* 54, 4 || perimat *Solin.* 17 post hoc
DP addunt est 18 ex Arabicis - 58, 7 nam cum]
Solin. 56, 8. 9 18 Acsitae] sic *corr. P.* acitae *DP*,
 acite *V*, Ascitae *Letr. cum Solino* || arabas *V*

- habent, dicunt esse insulam cui e re nata 1
 datum nomen: nam bubaleis utribus con- 2
 tabulatas crates superponunt vectatique hoc 3
 ratis genere praetereuntes infestant sagittis 4
 7, 42 venenatis. habitari etiam dicuntur Aethio- 5
 piaae adusta Trogoditarum et Jctiofagorum 6
 nam cum ferulae surgunt ad arboris 7
 magnitudinem, earum quae magnae sunt 8
 expressae liquorem reddunt amarissimum, 9
 quae candidas aquas revomunt etiam potui 10
 accommodatas. 11
- 43 Alteram insulam Junoniam appellari 12
 ferunt pauxillae aedis ignobiliter ad culmen 13

1 e re nata] erenata PV, erenatte D, Erenata editi;
 inmerito Noster a Letronnio ignorantiae arguitur, quasi
 Erenatam insulam sibi effinzerit: quamquam enim Dicuil
 Solini tocum non verbotenus reddidit, tamen recte dicere
 potuit, insulam quandam Acsitarum (vel Ascitarum) e re
 nata nomen accepisse: nam bubaleis utribus etc. 2 bu-
 bulis Solin. || utribus] uiribus V 2 3 contabulatas]
 est tabulatas V 3 crates] acrates (corr. rates P) DP
 || vectitatieque Solin. 4 ratis] gratis V 5 dicuntur]
 sic P editi, adita DV || ante Aethiopiae editi add. loca
 6 Trogoditarum] sic P, tragoditarum DV, Trogoditarum
 Letr. cum Solino || Jchthyophagorum Letr. cum Solino
 7 nam cum] fortasse natum e nationibus apud Solinum;
 post nam cum lacunam indicavimus; folium excidisse e
 Solini codice, quo usus est Dicuil, monuit Mommsenus ad
 Solin. pag. 229, innuente iam Letronnio pag. 153 || feru-
 lae - 11 accommodatas Solin. 56, 15 8 magnae]
 nigrae Letr. cum Solino 9 liquorum (corr. liquorem P) DP
 10 quae] atque Walck., et quae Letr. || candidae V Letr.
 || euomunt V 12 Alteram - 59, 17 qualitatem] Solin.
 56, 16-19 13 in qua pauxilla aedes - 59, 1 fasti-
 giata Solin. 13 aedis] sic D, edis reliqui

1 fastigiatam. tertia huic proximat eodem
 2 nomine, nuda per omnia. quarto loco Ca-
 3 praria appellatur, enormibus lacertis plus
 4 quam aliae referta. sequitur Nivaria aëre 7, 44
 5 nebuloso et coacto ac propterea semper ni-
 6 valis. deinde Canaria repleta canibus forma
 7 eminentissimis, unde etiam duo exhibiti sunt
 8 Jubae regi. in ea aedificiorum durant
 9 vestigia. avium magna copia, nemora po-
 10 mifera, palmata cariotas ferentia, multa nux
 11 pinea, larga mellatio, amnes siluris piscibus
 12 habundantes. perhibent etiam expui in eam 45
 13 undoso mari belluas: deinde cum monstra
 14 illa cum putredine tabefacta sunt, omnia
 15 illic infici tetro odore: ideoque non penitus
 16 ad nuncupationem sui congruere insularum
 17 qualitatem.
 18 Jsidorus in XII. ethimologiarum codice 46
 19 de foenice ave Arabiae scripsit: foenix

2 per] prope editi, om. Solin. 4 aliae om. D V Solin.
 || inuaria V 5 neboloso (corr. nebuloso P) DP
 8 durandum V 10 cariotas] sic D V, carioras (corr.
 cariora) P, caryotas editi cum Solino || feritancia Solin.
 11 pimea (suprascr. aliter rubra) P || larga mellatio]
 mellis habundantia marg. P ab alia manu, ut videtur
 12 habundantes] sic P, abundantes reliqui cum Solino
 || in eam] neam V 14 cum om. Letr. cum Solino
 17 qualitatem] qualiter codd. 18 ethimologiarum]
 sic V, aethymologiarum P, aethimologiarum D, ethymolo-
 giarum Letr. 19 foenice] sic codd., phoenice Letr.
 hic et in sequentibus || foenix-60, 9 resurgit] Jsid. 14,
 7. 22 19 foenix] enix V

Arabiae avis dicta, quod colorem foeniceum 1
 habeat vel quod sit in toto orbe singularis 2
 et unica: nam Arabes singularem et uni- 3
 cam foenicem vocant. haec D ultra annis 4
 vivens dum se viderit senuisse, collectis 5
 aromatum virgultis rogum sibi instruit et 6
 conversa ad radium solis alarum plausu 7
 voluntarium sibi incendium nutrit: sicque 8
 iterum de cineribus suis resurgit. 9

7, 47 Julius Solinus de Arabia locutus de 10
 praedicto alite sequentia scripsit: apud Ara- 11
 bes est foenix avis aquilae magnitudine, 12
 capite honorato in conum plumis extanti- 13
 bus, cristatis faucibus, circa collum fulgore 14
 aureo, postera parte purpureus praeter cau- 15
 dam, in qua roseis pennis ceruleus inscri- 16
 bitur nitor. probatum est XLta et Dtis eum 17
 durare annis. rogos sibi struit cynnamis 18

1 Arabiae - 8 unica om. D, versu uno in ima pagina
 resecto 1 foenicum (corr. foeniceum) P, fenicium V
 4 annos corr. P et Letr. cum Isidoro 7 alarum
 plausu om. DV 11 praedicto (corr. praedicta) P
 || post alite P add. haec || sequentia scripsit] sic ait DV
 11 apud Arabes - 61, 2 superpositis] Solin. 33, 11. 12
 14 colla Solin. 15 praeter caudam] absque cauda
 Solin. 16 caeruleus Letr. || interscribitur Solin.
 17 XLta] XL DV || Dtis] D DV || eam editi 18 sibi]
 suos Solin. || cinnamidis Letr.

1 quos prope Practheam concinunt in Solis
2 urbem struere altaribus superpositis.

3 Opazion Arabiae insula nebulis cooperta 7, 48
4 in XVI^{mo} ethimologiarum volumine fertur
5 esse. quoniam in orientali oceano Aegypti
6 atque australi Aethiopiae illius insulas esse
7 non legimus, sicut nec in mari Caspio.

8 Paucas insulas parvas Tyrrheni maris, 49
9 quas multi narrare praeterierunt, hic equi-
10 dem nuntiare congrue disposuit Jsi-
11 dorus in nono ethimologiarum libro. in-
12 sulam Sardum angusto freto a foenicis litore
13 separatam fore scripsit.

14 Priscianus in periegesi succedentes ver- 50
15 sus cecinit:

16 Panditur hinc pelagus, tumidaque Pro- 1
17 pontide fervet

1 Practheam concinunt] Panchaeam concinnat Letr.;
variant Solini codd. Panchaiaem recepit Mommsenus; Pa-
catam Plinii codd. 2 urbem] sic dedi ex Solino, or-
bem codd. et editi || struere] strue Solin. || superpo-
sita Solin. 3 Opazion] sic P, opasyon V, opazyon D,
Topazion Letr. cum Jsidoro 16, 7. 9 4 ethimologiarum]
sic V, aethymologiarum P, aethimologiarum D, etymo-
logiarum Letr. || volumine om. DV || fertum Letr.
errore typogr. 8 tyrreni V 10 post nuntiare la-
cunam indicavi; excidit volo, cupio, vel simile quid
11 ethimologiarum] sic DV, aethymologiarum P, etymo-
logiarum Letr. 11 12 insulam Sardum] hunc locum
apud Jsidorum non repperi 14 periegesi D 15 ce-
cinunt (corr. cecinit) DP 16 Panditur - 62, 18 Jonum]
Prisc. perieg. v.555-567 16 hic (corr. hinc P) DPV

(7,50)	2	Ad boream, saxisque viget Proconesus	1
		in illa.	2
	3	Est etiam levis Euxini partibus una,	3
	4	Quam Leucen perhibent, adversa Boris-	4
		thenis amni,	5
	5	Pascit aves quoniam multas candore	6
		nivali.	7
	6	Hic animas perhibent heroum laude	8
		potentes	9
	7	Degere securas, virtutis munere pulchro.	10
	8	Cimmerium recta sed si quis Bosporon	11
		ibit,	12
	9	Cernitur huic, dextra vastae Meotidis	13
		unda	14
	10	Insula mole gravi stans Alopecea lata,	15
	11	Postquam Phenagoren Hermonasamque	16
		nepotes	17
	12	Egregiae quondam coluerunt gentis Jo-	18
		num.	19

1 proconesus V 8 eunixi DV 4 leucem D
 || auersa V 4 5 Boristhenis] sic dedi, boresthenis codd.,
 Borysthenis Letr. cum Prisciano 11 cimminerium P,
 comminerium V 11 12 bosphoro nimit V 13 vaste DV
 14 unda] sic PV, undae reliqui 15 gravi stans Alopecca
 lata] sic Letr. cum Prisciano, gravis tam sola pecea
 lata PV, gravis tam sola pete alata D 16 Hermo-
 nassamque Letr. cum Prisciano 18 egregie P || quod-
 dam codd. || incoluerunt P

- 1 Julius de Scithicis insulis: insula Apol- 7, 51
 2 litarum LXXXta milibus passuum abest a
 3 Bosporo Traciae circa Histrum sita, ex
 4 qua Lucullus Apollinem Capitolinum nobis
 5 extulit. ante Boristhenen Achillis insula
 6 est cum aede sacra, quam aedem nullus
 7 ingreditur ales, et qui forte advolaverit
 8 raptim fugam properat.
 9 Idem Julius de Boristhene flumine lo- 52
 10 cutus paulo ante: apud Neuros nascitur
 11 Boristhenes flumen, in quo pisces egregii
 12 saporis et quibus ossa nulla sunt nec aliud
 13 quam cartilagine tenerrimae. verum Neuri,
 14 ut accipimus, aestatis temporibus in lupos
 15 transfiguntur: deinde exacto spatio quod
 16 huic sorti attributum est, in pristinam fa-
 17 ciem revertuntur.

1 Julius] illius *D* || Scithicis] sic *D V*, scythicis re-
 liqui || insula-8 properat] *Solin.* 19, 1 1 2 Apollo-
 nitarum *Solin.* 2 passuum] rasuum *D*, nasuum *P*
 3 bosporo *V* || Traciae] sic *P*, tracie *D V*, Thraciae
Letr., Thracio *Solin.* || circa] citra *Solin.* 4 luculus
 (corr. lucullus *P*) *DP*, M. Lucullus *Solin.* || nubis
 (corr. nabis *P*) *DP V* 5 Borysthenen *Letr.* || Achillis]
 sic *Letr.* cum *Solino*, hancillis *DP*, hec illis *V* 6 nullus]
 nulla *Solin.* 7 qui] quae *Solin.* 9 boristhenen (corr.
 boristhene *P*) *DP V*, Borysthene *Letr.* 10 apud - 17 re-
 vertuntur] *Solin.* 15, 1. 2 11 Borysthenes *Letr.* cum
Solino 14 accepiamus *Solin.* || aestatis] statis *Salm.*
 16 sortior tributum (corr. sorti ad tributum *P*) *DP*

- 8,1 Post haec Tyrrheni maris latitudo in 1
 quot milibus passuum dilatatur, hic scribi 2
 congruit secundum missos Theodosii. lon- 3
 gtitudo Syriae ab australi parte minoris 4
 Asiae incipit, ac tangens Arabiam et infe- 5
 riorem Aegyptum finitur. in quo spatio 6
 CCCCLXX milia passuum fieri scripserunt. 7
 ipsa est iuxta Syriam latitudo maris Tyr- 8
 rheni, cuius longitudo ab insulis Gadibus 9
 usque ad Syriam amplior extenditur quam 10
 longitudo Europae vel Africae. 11
- 2 Insula Cyprus in cosmographia CLXXV 12
 milia habere in longitudine legitur, et lati- 13
 tudine CXXV mil. passuum, et Creta in lon- 14
 gitudine CLXXII ab oriente in occidentem 15
 atque in latitudine L mil. passuum. 16
- 3 Plinius Secundus de Sicilia latitudine- 17
 que maris Tyrrheni haec dicit in quarto 18
 libro: verum ante omnes claritate Sicilia, 19
 Sicania Tucidide dicta, Trinacria pluribus 20

1 tyrreni V 5 arabia V 6 quo spatio] quos
 natio D 7 milia om. DV 8 ipsa est - 11 Euro-
 pae vel Africae] *super versibus deletis a correctore re-*
scripta P 8 9 tyrreni V, tyrrhenis D 9 cuius]
 cui editi 11 vel] et editi 12 Insula Cyprus
 - 16 mil. passuum] *cf. Aeth. p. 732 Gron. sed discrepant*
numeri 14 mil. om. codd. 15 CLXXII] CLXXVII DV
 || orientem (corr. oriente P) DP 16 mil. om. DV
 18 tyrreni DV 19 verum - 66, 18 Catina] *Plin. 3, 86*
- 89 20 Thucydide Letr. cum Plinio || post pluribus
Plin. add. aut Trinacia

1 a triangula specie, circuitu patens, ut auctor
 2 est Agrippa, DCXVIII. quondam Brutio agro
 3 coherens: mox interfuso mari avulsa, XV
 4 in longitudinem freto, in latitudinem autem
 5 I ac dimidium iuxta Columnam Regiam.
 6 ab hoc dehiscendi argumento Regium Greci 8, 4
 7 nomen dedere oppido in margine Jtaliae
 8 sito. in eo freto scopulus est Scylla, item
 9 Caribdis mare vertigoso ambae clarae se-
 10 vitia. ipsius Triquadrae, ut diximus, pro 5
 11 muntorium Pelorum vocatur adversum Scyl-
 12 lam vergens in Jtaliā: Pachinum in Gre-
 13 ciam, CCCCXL ab eo distante Peloponense.
 14 Lilibeum in Africā CLXXX intervallo a
 15 Mercurii promuntorio, et a Caralitāno Sar-
 16 diniae CXc. inter se autem promuntoria
 17 ac latera distantia spaciis. terreno itinere 6

2 ante DCXVIII editi addunt m. p. || quādam (corr.
 quondam P) DP || Brutio] sic P, brucio DV, Bruttio
 Letr. cum Plinio 3 post xv editi addunt m. 5 Rhe-
 giam Letr. cum Plinio 6 dehiscendi] sic editi cum
 Plinio, discindi codd. || Rhegium Letr. cum Plinio
 9 Charybdis Letr. cum Plinio || verticosum Letr. cum
 Plinio || ambo Plin. 10 triquetrae Plin. 10 11 pro-
 muntorium] sic D, promuntorium V, promuntorium P
 Letr. cum Plinio 11 pellorum (corr. pelorum P) DP
 12 Pachinum Letr. cum Plinio 12 13 Greciam]
 gretia DP, grecia V 13 14 Peloponneso. Lilybaeum
 Letr. cum Plinio 15 promuntorio V || a om. codd.
 16 promuntoria (corr. promuntoria P) DP, promuntoria V,
 promuntoria editi, et sic porro 17 ac latera] accatera DV
 || distantia spaciis] distant his spatiis Plin., his distantia
 spatiis Letr.

a Peloro Pachinum CLXXXVI, inde Lilibeum 1
 cc, inde Pelorum CXLII. coloniae ibi urbes 2
 aut civitates LXIII. a Peloro mare Jonium, 3
 ora expectante oppido Mesana civium Ro- 4
 manorum qui Mamertini vocantur: promun- 5
 torium Drepanum, colonia Tauromenium 6
 quae antea Naxos, flumen Asines, mons 7
 Ethna nocturnis mirus incendiis. crater 8
 eius patet ambitu stadia xx, favilla Tau- 9
 romenium et Catinam usque pervenit fer- 10
 vens, fragor vero ad Mauroneum et Ge- 11
 mellos colles. scopuli tres Ciclopum, por- 12
 tus Ulixis, colonia Catina. 13

8,7 Sic a Mercurii promuntorio usque ad 14
 oppidum Regium in margine Italiae situm 15
 CCCXXIII m. passuum et amplius inveniuntur. 16
 sed a Lilibeo usque ad Regium non ad 17

1 Pachinum - 3 a Peloro] *nonnisi in margine inferiore habet P* 1 Pachinum] *sic D et marg. P, pachynum V Letr. cum Plinio* || Lilibeum] *sic D, lilibeam marg. P, Lilybaeum V Letr. cum Plinio* || *post inde V repetit terreno itinere a peloro pachinum CLXXXVI. inde lilibeum cc. inde pelorum.* 2 CXLII] *CLXX Plin. || post ibi Plin. habet v.* 4 spectante, oppidum Messana *Letr. cum Plin.* 6 drepanum *DP* 8 Aetna *Letr. cum Plinio* 10 usque pervenit fervens] *supra litteris deletis rescripta P* 11 Maroneum *Plin.* 12 Ciclopum] *sic DV, cicoplum (corr. cicoplum) P, Cyclopum Letr. cum Plinio* 13 Ulixis] *sic DV Plin., ulyxis P, Ulyssis Letr.* 15 Rhegium *Letr.* 16 CCCXXIII] *CC..XXIII P* 17 Lilibeo] *sic V, lilybeo DP, Lilybaeo Letr. || Rhegium Letr.*

1 septentrionem in directum navigium porri-
 2 gitur, sed ad boream mensura declinat:
 3 namque ad septentrionem usque ad Italiam
 4 quot milia sunt scriptum non repperi.
 5 In XIII^{mo} ethimologiarum libro de Si- 8, 8
 6 ciliae circuitu ita scriptum admiror: omnis
 7 ambitus eius clauditur stadiorum tribus mi-
 8 libus, quae sine dubio tantum CCCLXXV pas-
 9 suum sunt. hoc non errore factoris, sed
 10 postea scriptorum fore existimo. Jsidorum
 11 enim v milia stadiorum scripsisse autumo,
 12 quae fiunt DCXXV passuum.
 13 Julius Solinus de monte Ethna: in 9
 14 Ethna vero hiatus duo sunt, crateres no-
 15 minati, per quos eructatus erumpit vapor,
 16 praemisso prius fremitu, qui per aestuantes
 17 cavernarum latebras longo mugitu intra
 18 terrae viscera divolvitur, nec ante se

2 boream DV 3 ad septentrionem] sic D et
 pr. m. P, a septentrione V corr. P et editi || italia V
 4 quod DV || reperi V Letr. 5 ethimologiarum]
 sic V, aethimologiarum DP, etymologiarum Letr. 6 ad-
 minor D, admior V 7 8 tribus milibus] apud Jsi-
 dorum (14, 6. 34) nunc legitur, ut Dicuil recte autu-
 mavit: ambitus eius (Siciliae) clauditur stadiorum quin-
 que milium 18 in Ethna - 68, 2 antecedant] Solin.
 5, 9 13 14 in Ethna vero] in Aetnae vertice Solin.
 14 Ethna] Aetna Letr. cum Solino, et sic in sequentibus
 || crateses codd. 16 aestuentes (corr. aestuantes) D
 17 murgitu D 18 nec ante se] sic editi cum Solino,
 mecantesse DP, micantesse V

- flammarum globi attollunt quam interni 1
 strepitus antecedant. 2
- 8, 10 Servius in commentario librorum Vir- 3
 gili ubi narrat in tertio Aeneidos: 4
- Portus ab accessu ventorum immotus et 5
 ingens 6
- Jpse, sed horrificis iuxta tonat Ethna 7
 ruinis; 8
- haec ita docet: Ethna constat ab ea parte, 9
 qua eurus vel africanus flant, habere spelun- 10
 cas et plenas sulphuris et usque ad mare 11
 deductas. hae speluncae recipientes in se 12
 fluctus ventum creant, qui agitato ignem 13
 gignit ex sulphure, unde est quod videtur 14
 incendium. hoc autem certum esse illa 15
 comprobatur ratio, quia et aliis flantibus 16
 ventis nihil ex se mittit, et pro modo fla- 17
 tuum euri vel africi interdum fumum, in- 18
 terdum favillas, nonnumquam vomit in- 19
 cendia. 20
- 11 Priscianus in periegesi postquam de 21
 Sicilia narravit, de duabus insulis iuxta 22

1 flamarum V || attollunt P 2 antecedent *codd.*
 4 narrat DV 9 Ethna - 20 incendia] *Serv. ad Aen.*
 3, 571 9 Ethna] Aetnam *Serv.* 10 qua] quae D
 12 deductus DP 14 unde est] unde esse P 15 cer-
 tum esse] certum est P, verum esse *Serv.* 17 nichil V
 || ex sese emittit *Serv.* || mittit (*corr. emittit*) P

1 Africam hoc est iuxta minorem Syrtim re-
2 tulit haec:

3 Ad noton est pontus Libiae Syrtisque
4 vadosa

5 Maior: at ulterius si pergas, cerne mi-
6 norem

7 Occiduam: iuxta quam Menix insula
8 fulget

9 Et Cernina simul Libica statione pa-
10 tentes.

11 Julius Solinus de promuntoriis Africae, 8, 12
12 de Libia Cirinacia dicens, haec docet:
13 omnis Africa Zeugitano pede incipit, pro-
14 muntorio Apollinis Sardiniae controverso,
15 promuntorium Mercurii procedens in fron-
16 tem Sicaniam: proinde extenta in duas
17 prominentias, quarum altera promuntorium

1 syrtin: *D* 3 Ad noton - 10 patentes] *Prisc. per.*
v. 506-509 3 noton (*corr. notton*) *P* || libie *V*,
lybiae *DP*, Libyae *Letr. cum Solino* || sirtisq; *DV*
5 ad *codd.* 7 Meninx *Letr. cum Solino* 9 Cer-
nina] *sic DP*, cerinna *V*, Cercina *Letr.*, Cercinna *Prisc.*
|| lybica *codd.* 12 lybia *codd.* || Cyrenaica *Letr.*
13 omnis - 70, 2 vocant] *Solin. 27, 1* 13 Zeugitano]
teugitano *codd.*, a Zeugitano *Letr. cum Solino* 14 Apol-
lonis *Letr.* || controversa *Letr.*, contraversa *Solin.*
15 promunturio Mercurii *Solin.* 15 16 frontem] fon-
tem *V*, fortem (*corr. fontem*) *D* 16 Sicaniam *editi*
cum Solino 17 prominent *codd.*

- Candidum dicitur, altera quae est in Ciri- 1
 nacia regione quam Ficontem vocant. 2
- 8, 13 Plinius Secundus postquam in quarto 3
 naturalis historiae libro de Italia scripserat, 4
 paulo post de insula Corsica haec scripsit: 5
 in Ligustico mari est Corsica, quam Greci 6
 Cirinon appellavere, sed Tusco propior, a 7
 septentrione in meridiem proiecta, longa 8
 passuum CLX milia, lata maiore circuitu ex 9
 parte CCCXXV mil., abest a vadis Volater- 10
 ranis LXII. civitates habet XXXII et colo- 11
 nias. 12
- 14 Idem post pauca dicit: Sardinia minus 13
 octo milia passuum a Corsicae extremis. 14
 idem post pauca: Sardinia ab oriente pa- 15
 tens CLXXXII mil., ab occidente CLXXV. 16

1 altera] alteram *Solin.* 1 2 Cirinacia] sic *Walck.*,
 cirenacia *P V*, cirenatia *D*, Cyrenaica *Letr. cum Solino*
 2 quam *om. Solin.* || Phycuntem *Letr. cum Solino*
 3 quarto] tertio *Letr.* 4 itali (corr. italia *P*) *DP*
 6 in Ligustico - 12 colonias] *Plin. 3, 80* 7 Cirinon]
 Cyrnon *Letr. cum Plinio* || propior *DP* 9 CLX]
 CL *Plin.* || milia] sic *Walck.*, millia *Letr., om. codd.*
 9 10 maiore circuitu ex parte] maiore ex parte *L*
 circuitu *Letr. cum Plinio* 10 mil. *om. codd.* 13 Sar-
 dinia - 14 extremis] *Plin. 3, 83* 14 milia] mi-
 libus *Letr. cum Plinio* 15 Sardinia - 71, 2 cc] *Plin.*
 3, 84 16 CLXXXII] CLXXXVIII *Plin.* || post CLXXV apud
Plinium legitur: a meridie LXXVII milia, a septentrione
 CXXV

1 circuitus eius DLXV. alias ab Africa Ca-
2 ralitano promuntorio CC.

3 In libro ethimologiarum XIII. de in- 8, 15
4 sula Sardinia sic scriptum est: Sardus ab
5 Hercule procreatus cum magna multitudine
6 a Libia profectus Sardiniam occupavit et
7 ex suo vocabulo insulae nomen dedit. haec
8 in Africo mari facie vestigii humani in
9 orientem quam in occidentem latior pro-
10 minet, ferme paribus lateribus quae in me-
11 ridiem et septentrionem vertunt. ex quo
12 ante commercium a navigantibus Grecorum
13 Jchus appellata est. terra patet in longi-
14 tudinem mil. CXL, in latitudinem XL.

15 Jta ab Jtalia id est a vadis Volaterranis 16
16 usque ad Corsicam mil. LXII; longitudo Cor-
17 sicae CLX; ab extremis hoc est a promun-
18 torio Corsicae usque ad Sardiniam minus
19 quam VIII; latitudo Sardiniae a septentrione
20 in austrum XL; a Sardinia usque ad Afri-
21 cam CC. quae omnia pariter coniuncta

1 alias] abest *Plin.* 1 2 caralitañ *DP*, carali-
tanon *V* 3 ethimologiarum] sic *V*, aethimologiarum *DP*,
etymologiarum *Letr.* 4 Sardus - 14 XL] *Jsid.* 14, 6.
39. 40 4 ab om. *Jsid.* 6 lybia *codd.* || pro-
fectus *codd.* 9 oriente et occidente *Jsid.* 13 Jchus]
Ἰχϋς *Jsid.*, Jchnus *Letr.* || est om. *Jsid.* 13 14 lon-
gitudine et latitudine *PV Jsid.* 16 mil. om. *DV*
|| LXII] LXXII *P* 17 post CLX editi add. mil.

- quasi CCCCLXX mil. passuum complent. ista 1
 est in illa parte latitudo maris Tyrrheni. 2
- 3, 17 Sed quam Plinius Secundus dixit ab 3
 extremis Corsicae usque ad Sardiniam minus 4
 quam milia VIII esse a promuntorio Corsi- 5
 cae extendente se ad Sardiniam, illa men- 6
 sura constat: quoniam XX mil. quae in 7
 primo Orosii libro atque in XIII. ethimo- 8
 logiarum scripta sunt, non ad promuntoria 9
 sed ad communia utrarumque insularum 10
 latera pertinent: ipsius Corsicae latitudinem 11
 in Orosii libro primo per XXXVI mil. pas- 12
 suum dilatarī legimus. 13
- 18 Julius Solinus de Hispania nuntians de 14
 Gaditano freto haec refert: Gaditanum fre- 15
 tum a Gadibus insulis dictum Athlanticus 16
 aestus in nostrum mare discidium immittit 17
 orbis. nam oceanus, quem Graii sic no- 18
 minant. de celeritate, ab occasu solis in- 19

1 mil. *om. codd.* || ista] ita *editi* 2 tyrreni *V*
 5 milia *om. Letr.* 6 extente (*corr. extendente P*) *DP*,
 extendens *V* || sarciniam *DP* 7 mil. *om. D*
 8 in *om P editi* 8 9 ethimologiarum] sic *V*, aethi-
 mologiarum *DP*, etymologiarum *Letr.* 10 commonia *D*
 11 Corsicae latitudinem] tenet autem (Corsica) in longo
 millia passuum centum sexaginta, in lato millia viginti
 sex. *Oros. hist. 1, 2* 12 mil. *om. codd.* 15 Ga-
 ditanum - 78, 7 aequoris] *Solin. 23, 13. 14* 16 in-
 sulis *om. Solinus* || Atlanticus *Letr.* 17 discidio *Solin.*
 18 nam] sic *Letr. cum Solino*, non *codd.*

1 rumpens levo latere Europam radit, Afri-
 2 cam dextero, scissisque Calpe et Abinua
 3 montibus quos dicunt Columnas Herculis,
 4 inter Mauros funditur et Hispaniam: ac
 5 freto isti, cuius xv mil. passuum efficit lon-
 6 gitude, latitudo vix septem, quodam ostio
 7 aperit limen interni aequoris. eandem lon-
 8 gitudinem fretum Gaditanum et fretum Si-
 9 ciliae habent.

10 De cuius latitudine in tertio decimo 8, 19
 11 ethimologiarum libro haec scripta sunt:
 12 fretum Siciliae est artissimum, trium milium
 13 spatio Siciliam ab Italia dividens, sed iuxta
 14 Columnam Regiam, ut Plinius Secundus
 15 praescripsit, in latitudine mille ac dimidium
 16 solummodo habet, id est integram leugam,
 17 hoc est XII stadia, quia unum stadium cxxv
 18 passus possidet, unus passus quinque pe-
 19 dibus mensuratur.

20 Latitudine maris Tyrrheni quater me- 20
 21 tata, ad metendam Britanniam stilum ver-
 22 tere conabor. Julius Solinus de illa scripsit

1 eurapam *D* 5 mil. *om. DP* 6 latitudo *om. V*
 11 ethimologiarum] *sic V*, aethimologiarum *D*, aethi-
 mologiarum *P*, etymologiarum *Letr.* 12 fretum - 13 di-
 videns] *Jsid. 13, 18. 3* 12 sicilia *P* || artissimum
 editi 14 Rhegiam *Letr.* 20 latitudinem *codd.*
 || tyrreni *V* 21 Britanniam] *sic DP*, brittanniam *V Walck.*,
 Britanniam *Letr.* || stylum *Letr.*

haec: finis erat orbis ora Gallici litoris, nisi 1
 Britannia insula qualibet amplitudine nomen 2
 pene orbis alterius mereretur: DCCCta enim 3
 et amplius milia passuum in longitudine 4
 detinet, in latitudine CCta. 5

8, 21 Jdem paulo post: multis insulis nec 6
 ignobilibus circumdatur, quarum Hibernia 7
 ei proximat magnitudine, alias ita pabulosa 8
 ut pecora, nisi interdum a pastibus arceantur 9
 tur, ad periculum agat. 10

22 Jdem paulo post: sed mare quod inter 11
 hanc et Britanniam interluit undosum in- 12
 quietumque toto in anno nonnisi pauculis 13
 diebus est navigabile, idque in centum vi- 14
 ginti milia passuum latitudinis diffunditur. 15
 inter Britanniam et Morinos in Gallia Bel- 16
 gica, ubi civitas Rutupi portus est, unde 17
 in Britanniam proximus et brevissimus est 18

1 finis - 5 ccta] *Solin. 22, 1* 2 Britannia] *sic DP*,
 brittannia *V Walck.*, Britannia *Letr.* || qualibet] non
 qualibet *Solin.* 4 in longitudine] longa *Solin.* 5 in
 latitudine ccta] *om. Solin.* 6 multis - 10 agat] *Solin.*
 22, 2 8 post magnitudine *Solinus habet*: inhumana in-
 colarum ritu aspero 9 pecora] pecua *Solin.* 9 10 ac-
 ceantur *D* 10 post agat *Solin. add.* satias 11 sed
 mare - 15 diffunditur] *Solin. 22, 5. 6* 12 Britanniam]
sic DP, brittanniam *V Walck.*, Britanniam *Letr.* 18 non-
 nisi] nisi *V* 16 Britanniam et] *hic om. Letr. et post*
Belgica addit et Britanniam; rectius || murinos *DV*
 18 Britanniam] *sic codd.*, Britanniam *Walck.*, Britanniam
Letr.

1 transitus, in milibus L passuum; sive ut
 2 quidam scripserunt in CCCCL stadiis lati-
 3 tudo maris coartatur.

4 Jdem Julius paulo post: circuitus Brit- 8, 23
 5 taniae quadragies octies LXXV sunt. si
 6 quis voluerit ipsius circuitus mensuram
 7 scriptam ab Julio facilius intellegere
 8 III DCCCC^{es} sive DCCCC IIIes certe fore co-
 9 gnoscant. sed si alicui tardanti ingenio
 10 haec dimensio non satisfecerit, miliaria signa
 11 in fine singulorum milium, verbi causa
 12 miliarios lapides esse fingat, in quibus XXX
 13 lapidum et DC simpliciter lapides fieri quis
 14 dubitabit?

15 Plinius Secundus in tertio libro dicit: 24
 16 octogenis cubitis super Britanniam intu-
 17 mescere aestus Pytheas Masiliensis auctor
 18 est.

3 coartatur] sic DV, coartatur P Letr. 4 Julius]
 cf. Solin. 22, 10 4 5 Britanniae] sic D, britannie V,
 Britanniae P Letr. 5 occies DV 7 intelligere V edd.
 8 III DCCCC] sic Letr. recte, cccc DCCCC DPV || DCCCCes
 sive DCCCC. CCCces] supra litteris deletis rescripta P
 || DCCCC III] DCCCC D, sed prima manus supra certe
 add. CCCces 13 DC] de V 14 dubitavit V
 16 octogenis - 18 auctor est] Plin. 2, 217 16 Brit-
 tanniam] sic codd., Britanniam Walck., Britanniam Letr.
 17 ante Pytheas editi add. ut || Massiliensis editi

- In cosmographia legitur, quod Salinarum lacus in Africa, qui est in Tripolitana provintia et in regione Bezatio, in lunari mense crescit atque decrescit. 1
2
3
4
- 8, 25 Plinius Secundus in tertio libro: altissimum mare xv stadiorum Fabianus tradit. 5
6
sed quis credet Fabianum totius profunditatem oceani posse scire? 7
8
- 26 De septem rebus sequentibus in cosmographia haec scripta sunt: 9
10
- Orientalis pars habet maria viii, insulas viii, montes vii, provintias vii, oppida lxxv, flumina xvii, gentes xliiii. 11
12
13
- 27 Meridiana pars habet maria ii, insulas xvi, montes vi, provintias xvii, oppida lxii, flumina vi, gentes xxiii. 14
15
16
- 28 Occidua pars habet maria viii, insulas xv, montes xv, provintias xxv, oppida lxxvi, flumina xiii, gentes xxiii. 17
18
19
- 29 Septentrionalis pars habet maria xi, insulas xxxi, montes xii, provintias xvi, oppida lvii, flumina xviii, gentes xxiii. 20
21
22

8 Bezatio] sic P, bozacio V, b-zatio D, Byzacio Letr
5 altissimum - 6 tradit] Plin. 2, 223 11 - 18 cf. Aethic
p. 706 Gron. 14 - 16 cf. Aethic. p. 720 15 LXII
XLII V - 17 - 19 cf. Aethic. p. 711 17 maria viii
maria vii V 20 - 22 cf. Aethic. p. 717

1 Omnis orbis habet maria xxviii, insu- 8, 30
 2 las LXXII, montes XL, provincias LXV, op-
 3 pida CCLXXXI, flumina LV, gentes CXVI.

4 Sed ne litterator reprehendat quod cor- 31
 5 porales et visibiles hic dixi, Prisciani testi-
 6 monium in codice quem de duodecim pri-
 7 mis versibus XII librorum Aeneidos scrip-
 8 serat, accipiat. quia disputans de primo
 9 versu tertii illorum haec tractat dicens:
 10 quidam grammatici incorporalia solent res
 11 dicere: tamen vera ratione omnia quae sunt
 12 sive corporalia sive incorporalia, res pos-
 13 sunt nominari, sicut hic res Asiae dixit
 14 Virgilius pro opes Asiae et res publica et

1 - 3 cf. *Aethic. p. 706* 1 maria xxviii] ratio constat
 1 2 insulae LXXII] sunt LXXI 2 montes XL, pro-
 vintias LXV] ratio constat 2 3 oppida CCLXXXI] sunt
 CCLXX 3 flumina LV, gentes CXVI] ratio constat

	maria	insul.	montes	prov.	oppida	flumina	gentes
Orientalis pars	8	9	7	7	75	17	44
Meridiana pars	2	16	6	17	62	6	24
Occidua pars	8	15	15	25	76	18	24
Septentr. pars	11	31	12	16	57	19	24
	29	71	40	65	270	55	116
Omnis orbis	29	72	40	65	281	55	116

8 disputari V 10 quidam - 78, 1 uxoria] *Prisc. t. 2*
p. 475, 70 Hertz 10 gramatici V || tres (*corr. res*) P
 11 vera ratione] *veneratione codd.* 14 uirgil' V, uir-
 gulis (*corr. uirgilius P*) DP || opes (*suprascr. opibus*) P,
 ope V

res familiares et res uxoria. et haec divi- 1
 num eloquium apud nos in Exodo con- 2
 firmat, ubi dicit: non concupisces rem 3
 proximi tui. 4

9, 1 Post haec novissime in cacumina mon- 5
 tium ascendam. Julius Solinus de Thes- 6
 salia narrans de monte Olympo ita retulit: 7
 Olympum ab Homero non per audaciam 8
 celebratum docent quae in eo visitantur. 9
 primum excellenti vertice tantus extollitur 10
 ut summa eius caelum accolae vocent. ara 11
 est in cacumine eius Jovi dicata, cuius al- 12
 taribus si qua de extis inferuntur, non 13
 diffiantur ventosis spiritibus nec pluviis di- 14
 luuntur, sed volvente anno cuiusmodi re- 15
 licta fuerint eiusmodi repperiuntur: et om- 16
 nibus tempestatibus ac corruptelis aura- 17
 rum vindicatur quicquid ibi semel est deo 18
 consecratum. 19

2 in Exodo (20, 17) legitur: non concupisces domum
 proximi tui nec omnia quae illius sunt. 2 3 con-
 firmat om. DV 6 Solinus] cf. Solin. 8, 5. 6 6 7 tes-
 salia D 7 ita] ista V 8 ab Homero D ponit post
 audaciam || omero (corr. homero P) DP, hemero V
 9 eo] sic Letr. cum Solino, ea codd. 10 attollitur
 Solin. 11 eius om. Solin. 13 non] nec Solin.
 14 diffiantur codd. 16 repperiuntur] sic DP, repe-
 riuntur V Letr. 17 18 aurarum (corr. aurarum) P,
 augarum D || post aurarum D add. sano 18 uendi-
 catur DV || deo] de eo DP

1 Jn XIII. ethimologiarum volumine haec 9, 2
 2 dicuntur: Athos mons Macedoniae et ipse
 3 altior nubibus tantoque sublimis, ut in
 4 Lemnum insulam umbra eius pertendat,
 5 quae ab eo LXXVII milibus separatur.
 6 Julius Solinus in collectaneis haec de 3
 7 monte Athlante docuit: Athlas mons e
 8 media harenarum consurgit vastitate et
 9 eductus in viciniam lunaris circuli ultra
 10 nubila caput condit: qua ad oceanum ex-
 11 tenditur, cui a se nomen dedit, manat fon-
 12 tibus, nemoribus inhorrescit, rupibus aspe-
 13 ratur, squalet ieiuna humo nuda nec her-
 14 bida: qua contra Africam versus est, felix
 15 nascentibus sponte frugibus, arboribus pro-
 16 ceris opacissimus, quarum odor gravis,
 17 comae cupressi similes vestiuntur lanugine
 18 sericis velleribus nihil viliore. in eo latere 4
 19 et herba euforbea copiosa, cuius sucus ad

1 ethimologiarum] *sic V*, aethimologiarum *DP*, etymologiarum *Letr.* 2 Athos - 5 separatur] *Isid. orig. 14, 8. 10* 6 Solinus] *cf. Solin. 24, 8-10* || in collectaneis *om. DV* 7 Atlante et Atlas *Letr.* || post Athlante *D repetit* haec 8 media] *sic dedi cum Solino*, medio *codd.* || arenarum *editi* 9 uicinia *V* 10 qua] *sic Letr. cum Solino*, quae *DP*, que *V* 13 ieiuna] *ieiunio Solin.* 14 Africam contra *Solin.* 18 nihil] *sic DP*, nichil *V*, nihilo *editi cum Solino* || viliore] *uiolare DPV* 19 et] *sic D cum Solino*, est *reliqui* || euforbea *Letr.*, euphorbea *Solin.* || succus *editi*

oculorum proficit claritatem nec medio- 1
 critter percellit vim venenorum. vertex 2
 semper nivalis. saltus eius quadrupedes 3
 ac serpentes et ferae et cum his elephanti 4
 occupaverunt. silet per diem universus 5
 nec sine horrore secretus est, lucet noctur- 6
 nis ignibus, choris egipanum undique per- 7
 sonatur: audiuntur et cantus tibiaram et 8
 tinnitus cymbalorum. 9

9,5 De eodem Jsidorus Athlante in XIII. 10
 ethimologiarum scripsit libro: Athlas cogno- 11
 minatur qui propter altitudinem suam quasi 12
 caeli machinam atque astra sustentare vi- 13
 detur. 14

6 Duo hic quasi contraria Julius Solinus 15
 de Athlante monuit: quod ultra nubila 16
 caput condit qua ad oceanum extenditur, 17
 et quod vertex eius semper nivalis. si 18
 vertex eius semper nivalis est, transcendere 19
 semper nubes non potest, et si nubes sem- 20
 per altitudo illius excedit, non solum num- 21
 quam tegi sed nec tangi nivibus valet. 22

1 oculariam *Solin.* 2 uenorum *P* 3 quadrupes
 (corr. quadrupedes) *P* 4 et ferae] fere *Solin.* 7 aegi-
 panum *D Letr.* 10 Jsidorus] orig. 14, 8. 17 || Atlante
Letr. 11 ethimologiarum] sic *V*, aethimologiarum *DP*,
 etymologiarum *Letr.* || Atlas *Letr.* 13 machina *V*
 15 hic] haec *D* || Solinus] 24, 8 16 Atlante *Letr.*
 17 condit] credit *V*

1 nives etenim et grandines ac pluviae atque
 2 tonitrua, fulminaque non ascendunt a nu-
 3 bibus sed semper de nubibus descendunt.
 4 in eo quod innuit, quod eductus in vici- 9, 7
 5 niam lunaris circuli ultra nubila caput con-
 6 dit qua ad oceanum extenditur, manifesto
 7 instruit in aliquibus pinnis Athlantem trans-
 8 cendere nubes quarum circum latera nives
 9 tamquam coronam facere puto. et cum 8
 10 Jsidorus tacuit illum transire altius nubes
 11 quod vix excedit ipsas existimo. ac dum
 12 Julius verticem eius niveam semper esse
 13 scripserat, in aliquibus plagis altitudinis
 14 sui inferioribus praedictis nivibus semper
 15 tegi monstratur. quae duo climata in 9
 16 quarto Aeneidos Virgilius ostendit aiens:
 17 Jlla fretus agit ventos et turbida tranat 1
 18 Nubila: namque volans apicem et latera 2
 19 ardua cernit
 20 Athlantis duri, caelum qui vertice fulcit, 3
 21 Athlantis cinctum assidue cui nubibus 4
 22 atris

1 pluviae] pulviae D 2 tonitrua D || fulminaque]
 sic V, fluminaq, DP, fulmina editi 3 nubibus V
 4 innuit] sic V, imbuit reliqui 4 5 uicinia V 5 nu-
 bilia D 7 Atlantem Letr. 11 vix] nix V || ex-
 cedat editi 16 Aeneidos 4, 245-251 || uirg! V
 17 Jlla - tranat repetit D 18 iamque Letr. || uolens
 (corr. uolans P) DP 20 et 21 Atlantis Letr. et sic
 porro

- 6 Piniferum caput et vento pulsatur et 1
ymbri. 2
- 6 Nix humeros infusa tegit: tum flumina 3
mento 4
- 7 Praecipitant senis et glacie riget horrida 5
barba. 6
- 9, 10 In tertio versu huius exempli prae- 7
scripto altissima cacumina dixisse autumo, 8
in aliis succedentibus ipsis inferiora mon- 9
strasse opinor. 10
- 11 Plinius Secundus in libro secundo na- 11
turalis historiae de altissimo Thessaliae 12
monte refert. Dicearchus vir in primis 13
eruditus regum cura permensus montes, ex 14
quibus altissimum prodidit Pelion milibus 15
CCL passuum ratione perpendiculari. in alti- 16
tudine ascensionis Alpium L fore legi, sed 17
non recordor in quo libro repperi. 18
- 12 Quamquam Priscianus in periegesi Pyr- 19 ✓
reneum Hispaniae montem sublimem nimis 20
fieri in hoc versu edocuit dicens: 21

* 2 imbri editi 3 tum] cum V 8 altissima (corr. altissima) P || authumo (corr. autumo P) DP 11 Plinius 2, 162 18 Dicearchus Letr. 14 permenses V 15 16 milibus CCL] MCOL Plin. 18 non recordor in quo libro repperi] quosdam Alpium vertices longo tractu nec breviori quinquaginta milium passuum adurgere. Plin. 2, 162 || repperi] sic DP, reperi V Letr. 19 Prisciani perieg. v. 337 19 20 Pyrenaeum Letr. et sic porro 20 sublimem D 21 fieri] sic D V, ñer P, om. editi

1 Pyrrenes caelum qui tangit vertice
 2 summo,
 3 tamen Jsidorus Hispaniensis episcopus in
 4 XIII. libro praedicto Solurium montem
 5 esse Pyrreneo excelsiorem his sermonibus
 6 ostendit: Solurius a singularitate dicitur,
 7 quod omnibus Hispaniae montibus solus
 8 altior videatur. 9, 13
 9 Dicuil accipiens ego tracta auctoribus ista 1
 10 Pauca loquar senis metro de montibus 2
 11 altis.
 12 Summus Athos, Athlas, nubes transcen- 3
 13 dit Olympus,
 14 Pulvere ob hoc squalent terna alta ca- 4
 15 cumina quorum.
 16 Montibus ambobus sed celsior instat 5
 17 Olympus:
 18 Athlas inferior praedictis montibus altis, 6
 19 Jnde corona caput cingit sublime ni- 7
 20 valis.
 21 Mons medius tendens excelsa cacumina 8
 22 caelo,
 23 Undecies umbris obscurat milia septem. 9
 24 Exta anno integro divo custodit Olym- 10
 25 pus,

1 caelum qui] caelumque D, celumque V 3 Jsid.
Hisp. orig. 14, 8. 16 16 scalsior D 23 umbris]
 imbris (corr. umbris P) PV

(9,13) 11	Inmaculata tenens oblata in vertice	1
	summo.	2
12	Non alios legimus montes excedere	3
	ventos.	4
13	Sublimem Athlantem torret sol fervidus	5
	austri:	6
14	Jam binos alios aquilonis frigus adurit.	7
15	Afri Athlanta tenent, Adon Argi, Grecus	8
	Olympum:	9
16	Arduus occiduas Athlas custodit harenas;	10
17	Grandis Alexandri tellus hos servat	11
	avita.	12
18	Frigus in excelsis est, fervor solis in	13
	imis:	14
19	Et medium spatium foveat aer omne se-	15
	renus,	16
20	Athlantis triplicis fundentis flumina	17
	curva	18
21	In partes euri zephyri boreaeque vel	19
	austri.	20
22	Quinquaginta semel centum bis milia	21
	supra,	22
23	Mons Pelion tollens caput inter nubila	23
	condit.	24

1 oblato *Letr.* *errore typ.* 7 iam binos] lambinos *V*
8 Athon *Letr.* 10 arenas *editi* 15 aer omne]
sic P, aaronne *D*, eronne *V* 19 zephyri *PV* 23 Mons
om. editi || tollens] extollens *editi* 24 condit] credit *V*

INDEX.

- Abini pag. 9 1
 Abinna 78 2
 Achaia 9 17 Achaiae 37 16
 Achillis ins. 68 5
 Achiloius fl. 37 19
 Acsitae Arabes 57 18
 Adiabenos 80 19
 Adon 84 8 Athos 79 2
 Adriaticum mare 10 17 -tico
 mari 8 8, 9 15. 19
 Aegeum mare 37 14 Aegaeo
 mari 9 18, 12 15, 13 8
 Aegipanum 17 15 egipa-
 num 80 7
 Aegyptii 25 11
 Aegyptio mari 13 16, 16 16,
 25 15
 Aegyptus 21 8, 23 8 —
 inferior 16 14 Aegypti
 17 1. 4, 27 22, 28 18,
 61 5 Aegyptum 21 14.
 18 — inferiorem 64 6
 Aegypto 5 1, 14 5, 24 5,
 28 1, 56 1
 Aethiopes 21 9, 23 9, 40 4
 Aethiopus 24 12 — Aro-
 teras 39 18 — Hesper-
 rios 17 13
 Aethiopia 16 17, 17 2. 6,
 39 11 Aethiopiae 17 8,
 21 21, 35 2, 40 7, 58 5,
 61 6 Aethiopiam 40 2,
 de Aethiopia 5 1 in Ae-
 thiopia 33 5
 Aethiopico oceano 15 14
 Afri 84 8
 Africa 33 19, 45 9, 69 13,
 71 1 — Cartaginensis
 15 19 — Cirinacia 33 16,
 54 10 Africae 16 4, 17
 13, 21 7, 28 12, 40 11,
 64 11, 69 11 Africam
 39 11, 40 16, 65 14,
 69 1, 71 20, 73 1,
 79 14 ab, de, in Africa
 4 21, 21 12, 40 12,
 76 2
 Africani limitis 24 14
 Africo mari 15 14. 21, 71 8
 Agrippa 7 21. 11 14, 13 6,
 17 5, 65 2
 Alania 11 7
 alarum plausu 60 7
 alces 45 13. 17
 (Alexander) Alexandri Magni
 31 14, 50 11 — tellus
 84 11 Alexandro regi
 17 18 Alexandrum Ma-
 gnum 55 13
 Aliopatale ins. 48 15
 alluvie nimboza 50 5
 Alopecce ins. 62 15
 Alpes 85 1 Alpium 8 13,
 82 17 Alpius 7 15,
 8 2 — Apenninis 38 6
 — Coticis 38 9
 Alpheus fl. 37 16
 Amalchium 47 10

- amphimachus 20 18
 Amsaga flum. 15 12. 21
 Ana flum. 6 10. 16
 anachoritis 44 19
 Antibachias ins. 39 19
 Antonio, Marco 28 6
 Apennino, in monte 38 3
 Apenninis Alpibus 38 6
 Apollinem Capitolinum 63 4
 Apollinis prom. 69 14
 Apollinitarum ins. 63 1
 Apulii 8 15
 Aquitania 6 9 Aquitaniae
 38 12
 Arabes 60 3. 11 — Acsitae
 57 18 Arabas 30 19
 Arabia 13 18 — Eudemon
 Plecmea 14 3 — Tro-
 godite 16 15 Arabiae
 59 19, 60 1, 61 3 Ara-
 biam 64 5 de Arabia
 60 10
 Arabicis insulis 57 18
 Arabicum sinum 13 19,
 14 4. 5
 Arethusae stagnum 30 12
 Arethusam lacum 30 9
 Argi 84 8
 Argire ins. 49 3
 Armoenia maior 12 6, 29 3
 — minore 12 19, 13 10
 Armoeniae 30 2
 aromatum virgultis 60 6
 Aroteras Aethiopas 39 18
 Arsia flumine 8 3 Arsiam
 annem 9 10
 Artemidoro 18 8
 Asia 5 15 — proprie vo-
 cata 13 5 ab, de Asia
 4 20, 21 12 Asiae fines
 52 13 — litoribus 12 14
 — minoris 64 5 — opes
 77 14 — pars citerior
 12 13 — pars superior
 12 18 — res 77 13
 Asiaticis campis 36 18
 Asines fl. 66 7
 Assiriis montibus 39 5
 Astabores fl. 25 5
 Astapum fl. 24 14
 Astisapes fl. 25 4
 Asturica 6 12
 Atlanticam Aethiopiam 40 2
 Atlanticus aestus 72 16
 Atlantico oceano 15 13
 Athlas mons 79 7, 80 11,
 83 12. 18, 84 10 Athlan-
 tis 81 20. 21, 84 17
 Athlanta 84 8 Athlan-
 tem 40 5, 81 7, 84 5
 de Athlante 79 7, 80
 10. 16
 Athos mons 79 2, 83 12
 Adon 84 8
 Attica 9 17
 Augustus divus 5 15 Au-
 gusti kalendas 42 21
 Azoma 30 16
 Babillonia 14 12
 Bachias ins. 39 19
 Balciam ins. 47 3
 ballenas 49 18
 Basiliam ins. 47 4
 Belgica Gallia 74 16
 belluas 59 13
 Bethica 6 7
 Bezatio regione 76 3
 Bibaga ins. 49 8
 bicornius 36 19
 bisontes 45 3
 Boetis fl. 38 15
 Borionstoma 35 18

- Boristhenes fl. 37 10, 63 11
 Boristhenis 62 4 Boristhenen 63 5 Boristhene 12 2, 63 9
 boves unicornes 32 16
 Bosporo Traciae 63 3
 Bosporon Cimmerium 62 11
 Bregantium opp. 39 1
 Britannia ins. 42 14, 74 2
 Britanniae 44 5. 6, 75 4
 Brittanium 41 5, 42 1, 78 21, 74 12. 16. 18, 75 16 a Britannia 41 14
 Brittanicis insulis 7 6
 Brutio agro 65 2
 Brutuum 8 12
 bubaleis utribus 58 2
 bubali 45 8 bubalos 45 7
 Byzantium 10 14
 Caesare, Julio 28 6
 Caesariensi specu 24 7
 Calonstoma 85 17
 Calpe 78 2
 cameli 54 18
 Campania 8 10
 Canaria ins. 59 6
 cancri sub sidere 52 14
 Candidum prom. 70 1
 Candinavia 46 6
 Canopicum ostium 21 19
 -pico ostio 21 11, 28 20
 Canopus sidus 51 19
 Capitolinum Apollinem 63 4
 Capraria ins. 59 2
 Caralitano prom. 65 15, 71 1
 Caribdis 65 9
 cariotas 59 10
 Carminida summam 58 5
 Carni 9 2
 Carphatico mari 12 16
 Cartaginiensi saltu 6 9
 cartilagine tenerrimae 63 13
 Caspium mare 12 6 Caspio mari 12 2. 9, 61 7
 Catina colonia 66 13 Catinam 66 10
 Catoten montem 29 4
 Caucasi montis 12 1. 9
 Cebennicis montibus 7 9. 17
 Celtiberico mari 6 11, 7 4
 Cercerio monte 9 20
 Cernina ins. 69 9
 cete 52 15
 Chaldea 14 12
 chorococta 35 3
 chorografiam 5 16
 Cicladarum mare 87 1
 Ciclopum scopuli 66 12
 Ciliciam 18 2
 Cimbrorum promunt. 47 15
 a Cimbris 46 14
 Cimmerium Bosporon 62 11
 Cirinacia Africa 33 16, 54 10
 — Libia 69 12 — regione 70 1
 Cirinon ins. 70 7
 Citopolim 86 11
 Claudio principe 22 19
 Clitarchus 17 18
 Coaspen amnem 31 1
 Codanus sinus 47 16
 Columnam Regiam 65 5, 73 14
 Columnas Herculis 73 3
 conculis referta 49 8
 corcodrillus 56 8 corcodrilli 56 2. 14 corcodrillis 57 2
 Cordubensis Bethica 6 7
 Corsica ins. 70 5. 6 Corsicae 70 14, 71 16. 18, 72 4. 5. 11 Corsicam 71 16

- cosmographia 28 5, 36 6,
 89 10, 40 14, 48 7,
 64 12, 76 1. 9
 Coticis Alpibus 38 9
 Creta 64 14
 Cretico mari 12 15
 Crise ins. 49 3
 Cronium 46 16
 Crotale ins. 49 7
 Crysona aeras 10 13
 cupressi 79 17
 cynamis 60 18
 Cyprus ins. 64 12 Cyprum
 13 2. 17
 Dalmatia 9 12
 Danubio flumine 9 14, 11 4
 de Danubio 33 11; cf.
 Hister
 Dardania 9 13 Dardaniae
 10 8
 Datia 11 7
 Delta 21 17, 23 11
 Dianam 53 13
 Dicearchus 82 13
 discidium orbis 72 17
 Dicuil 83 9
 Drepanum prom. 66 6
 a Dyrrachio 10 15
 Eachites 50 11
 Egelos 30 5
 Egeotusco mari 10 1
 egipanum choris 80 7 Aegi-
 panum 17 15
 Elegeam 29 8
 (elephantus, elephas) ele-
 phanti (*gen sing.*) 32 18
 elephantem 55 3. 6 de
 elephantem 55 8 elephanti
 (*nom pl.*) 54 13, 80 4
 elephantem 52 12, 54 4.
 6. 8 elephantos 32 18,
 33 12 elephantis (*abl.*
pl.) 51 1 elephantibus
 54 9, 55 2
 eloquium divinum 78 2
 Ephorus 17 16
 Epigia 48 4
 Epirus 9 17 Epiri 87 19
 equini motus 54 19
 Erithream ins. 40 2. 4
 Erithrei regis 53 9
 Erithro oceano 14 9
 Ethna mons 66 8, 67 13. 14,
 68 7. 9
 Etruria 8 8
 Eudemon Arabia 14 3
 Eudoxus 17 17
 euforbea herba 79 19
 Euphrates fl. 29 13 Euphra-
 tis 55 21 Euphraten 29 2
 Euphrate 13 15, 14 14,
 29 2. 11
 Europa 5 15 Europae 5 18,
 64 11 Europam 73 1
 de Europa 4 19
 Eurotas fl. 37 3
 (Euxinus) Euxini 62 3 Euxi-
 num Pontum 37 8
 in Exodo (20 17) 78 2
 Fabianus 76 6 Fabianum
 76 7
 Farsalico bello 23 1
 a Februarii kalendis 42 20
 ferulae 58 7
 Ficontem prom. 70 2
 Fidelis frater 25 18
 foenicum colorem 60 1
 foenix 59 19, 60 12 foe-
 nicis litore 61 12 foeni-
 cem 60 4 de foenice 59 19
 Fortunata ins. 40 15 For-
 tunatae 40 9. 12

Francorum regni 55 5
 Freniani 9 1
 fulmentis 46 2
 fusiteres 50 1
 Gaditanum fretum 72 15,
 78 8 -tano freto 72 15
 Gades 19 2 Gadibus 18 5,
 64 9, 72 16
 Galli 9 2
 Gallia Belgica 74 16 — Co-
 mata 7 6 Galliae 85 18
 Gallici litoris 74 1 Gallico
 mari 7 17
 Galletia 6 13
 Ganges amnis 81 10, 82 8,
 48 9 Gangis 81 16, 55
 15.21 Gangen 81 11
 Gange 15 6, 31 21
 Garonna fl. 88 12
 Gaulalia 15 11
 Gaulea ins. 40 6
 Gemellos colles 66 11
 Germania 11 1, 45 1, 47
 14 Germaniae 45 16,
 47 11 de Germania 55 1
 Germanicarum ins. 46 5 Ger-
 manicis iugis 83 12
 gerula potuum 45 12
 Giris fl. 25 13
 Gorgodes ins. 40 9.12.13.17
 Gothia 11 1
 Graii 72 13
 Gravia ins. 45 16
 Grecia 12 14 Greciae 8 14
 Greciam 65 12
 Grecus 84 8 Greci 5 19,
 65 6, 70 6 Greorum
 71 12 a Grecis 17 11
 habitaria 26 1
 Hecataeus 46 11
 Hellespontus 10 8

Heracleostelas 5 19
 Herculis columnas 18 5
 ab Hercule 71 5
 heremitae 44 15
 Hermonasam 62 16
 Hermus fl. 86 15
 Herodotus 22 7
 heroum animas 62 8
 Hesperides ins. 40 9. 12
 Hesperios Aethiops 17 18
 Hesperuceras prom. 17 12
 Hibernia ins. 74 7 Hiber-
 niam 41 8
 Hiberus fl. 89 5
 hiena 84 11.19 hienam
 88 18
 hieniam lapidem 84 16
 Hillevionum gente 48 2
 Hipodes 48 10
 Hippopodes 47 8
 Hispania Lusitania 6 12 —
 ulterior 7 1 Hispaniae
 38 15 18, 41 2, 82 20,
 83 7 Hispaniam 73 4
 de Hispania 72 14 Hispa-
 niarum provintiae 5 20
 Hispanias 89 6
 Hispanus 85 7
 Hister 85 12 Histrum 68 4
 Histro 10 9, 11 10.14
 cf. Danubius
 Histri 9 3
 Hiustia flum. 11 2.9.17
 ab Homero 78 8
 horrea septem 26 3.13 —
 tria 26 15
 Hyperborei Riphei, in monte
 37 6 Hyperboreo monte
 87 10
 Hypranes fl. 31 13
 Jcaron ins. 53 11

- Jchys ins. 71 13
 Jctiofagorum 58 6
 Jerusalem 26 1
 Jlliricum 9 11
 (Jndi) Jndorum gente 51 6
 Jndia 51 3. 6 — ulterior
 15 5 — Jndiae 19 1,
 49 12, 54 6. 8 ab, de,
 in Jndia 18 5, 31 10,
 32 16, 55 11
 Jndica maria 49 17
 Jndico oceano 15 6. 8, 48
 13
 Jndus amnis 31 10 Jndi
 49 1.2 Jndo 14 9, 15 7
 Jnferum mare 9 9
 Jngueonum, ab gente 47 13
 (Jones) Jonum gentis 62 18
 Jonium mare 38 1, 66 3
 Jordanis fl. 36 9
 Joseph, sanctus 26 5
 Jovi dicata ara 78 12
 Jsidorus Hisp. ethim. (libr. 9?)
 61 11
 (Js. 9, 2, 124) 40 7
 (Js. 12, 6, 19. 20) 56 13
 (Js. 13, 18, 3) 73 10
 (Js. 14, 6, 4) 41 17, 42 4
 (Js. 14, 6, 9) 40 19
 (Js. 14, 6, 12) 58 21
 (Js. 14, 6, 34) 67 5. 10
 (Js. 14, 6, 39. 40) 71 3
 (Js. 14, 6, 42) 72 8
 (Js. 14, 7, 22) 59 18
 (Js. 14, 8, 10) 79 1
 (Js. 14, 8, 16) 83 3
 (Js. 14, 8, 17) 80 10, 81 10
 (Js. 16, 7, 9) 61 4
 Jsrael 27 21
 Jtalia 8 1. 7. 14 Jtaliae 9 4,
 65 7, 66 15 Jtaliam
 65 12, 67 3 ab, de
 Jtalia 70 4, 71 15, 78 13
 Jtalus 85 7
 Jubae regi 59 8 Jubam
 23 17
 Junoniam ins. 58 12
 Karoli imperatoris 55 7
 lacertis 59 3
 Lacinium 9 6
 Lapudes 9 3
 Latium 8 8
 leaena 35 2 leaenae 54 14
 Lemnum ins. 79 4
 leones 54 11 leonum 54 18
 de leonibus 54 10
 Leucen ins. 62 4
 Libano monte 36 9
 a Libero patre 55 12
 Libia 5 15, 16 15 — Ci-
 rinacia 69 12 Libiae Ci-
 rinaciae 16 10 Libiae
 pontus 69 3 a Libia 71 6
 Libica statione 69 9
 Liburni 9 3
 Liburnia 9 12
 Licaonia 13 7. 11 Licaoniae
 12 20
 Liguria 8 7
 Ligustico mari 70 6
 Lilibeum 65 14, 66 1
 a Lilibeo 66 17
 lince 54 12
 Logos 10 15
 Lucanum 8 12
 Lucullus 63 4
 Lusitania 6 12
 Macedonia 10 6 Macedoniae
 37 13, 79 2
 Macedonicae classis 50 16
 Magni necem 23 2
 Malva fl. 40 14

Mamertini 66 5
 margaretis 51 8
 Marrucini 9 1
 Mauritania 15 11, 24 2,
 54 8 Mauritaniae 15 17,
 28 15, 54 7
 Mauroneum 66 11
 Mauros 78 4
 mellatio larga 59 11
 Menix ins. 69 7
 mensuratio orbis terrae 19 9
 Meotidis 62 18 Meotidas
 87 7
 Mercurii prom. 65 15, 66 14,
 69 15
 Meroë ins. 25 8
 Mesana 66 4
 Mesopotamia 14 12 Meso-
 potamiam 29 14, 30 19
 Mineus fl. 38 21
 missi Theodosii imperatoris
 8 11, 4 8. 16, 5 4. 11,
 16 13
 Moedi 30 8 Moedorum
 80 7
 Moedia 14 18
 monoceros 32 17
 Morimarusum 46 14
 Morinos 74 16
 Mortuum mare 36 18
 Mosei castra 28 9. 15
 Moyses 27 11 Moysi viam
 27 8
 Naracustoma 35 16
 Narbonensis provintia 7 14.
 20
 Naxos 66 7
 Neuri 63 18 Neuros 63 10
 Nigrum fluvium 24 12
 Nilidem 28 19

Nilus 21 10, 22 1, 23 10
 Nili 25 17, 28 7. 10,
 29 18, 31 12, 51 8,
 56 9, 57 1 Nilum 28
 19, 26 2, 28 4 de,
 in Nilo 14 7, 21 7. 15,
 28 8, 24 2, 26 3, 27 5,
 56 2
 Nivaria ins. 59 4
 Noecantrum 6 13
 Noica 7 2
 Noricus 9 11
 Nortmannorum 44 18
 Numidia 15 19
 nux pinea 59 10
 obtunsius 56 10
 Oecoenae ins. 47 5
 Ogiris ins. 53 7
 Oliva 28 15 Olivam 28 9
 Olympus mons 88 13. 17. 24
 Olympum 78 8, 84 9
 Olympo 9 20, 78 7
 Onesicritus 50 15
 Opazion ins. 61 8
 Oralliba ins. 49 9
 Orosii hist. (1, 2) 72 8. 12
 Pachinum prom. 65 12, 66 1
 palmeta 59 10
 Pamphilia 13 11 Pamphiliae
 12 20
 Pamphilico mari 13 2. 13
 Pannonia 9 11
 papiriceis navibus 51 8
 Parapaniso amne 46 11
 Parthia 14 18
 Peduculi 8 15
 peduculos 43 5
 Peligni 8 15
 Pelion 82 15, 84 28
 Pelio 9 20

- Peloponense 65 13
 Pelorum prom. 65 11, 66 2
 a Peloro 66 1. 3
 Pelusiaceum ostium 21 20,
 28 17. 21 Pelusiaco ostio
 21 12
 Pentapolitanae provincia 16
 11
 periegesis cf. Priscianus
 Persicus sinus 53 11 Persi-
 cum sinum 14 4 Persico
 mari 14 15 — sinu 14 7
 Persis 14 18 Persidis 57 14
 Perusca ins. 48 8
 Peuce ostium 35 16
 Pharaonis rotarum orbitas
 27 14
 Pharon 14 8
 Phenagoren 62 16
 Philemon 46 13
 Phrigia 13 7.11 Phrigiae
 12 20, 37 4
 Picentes 9 2
 Picentinum 8 11
 Plecmea Arabia 14 3
 Plinius Secundus 3 7.12.16,
 4 6.15, 8 6, 10 3.11,
 11 12, 13 4, 14 17,
 15 2, 16 18, 21 1,
 39 13
 (Pl. 2 162) 82 11
 (Pl. 2 187) 41 12
 (Pl. 2 217) 75 15
 (Pl. 2 228) 76 5
 (Pl. 2 242) 18 1
 (Pl. 2 245) 18 9
 (Pl. 3 80) 70 3
 (Pl. 3 83) 70 13, 72 3,
 73 14
 (Pl. 3 86-89) 64 17
 (Pl. 4 94.95) 46 8
 (Pl. 4 96) 47 11
 (Pl. 4 105) 7 11.19
 (Pl. 5 21) 15 16
 (Pl. 5 25) 16 2
 (Pl. 5 48) 21 6
 (Pl. 5 90) 29 11
 (Pl. 5 102) 13 5
 (Pl. 6 79.80) 48 12
 (Pl. 6 127) 31 3
 (Pl. 6 178) 39 17
 (Pl. 6 208) 16 4
 Pompei Gnei 33 8
 Pontica provincia 12 4,
 13 1.12
 Ponticum mare 37 11 Pon-
 tico mari 10 8
 (Pontus) Ponti 10 7 Pon-
 tum 35 15 Ponto 8 1
 Practheam 61 1
 praetitulatis fluminibus 36 4
 Prasia 51 6
 presbyter religiosus 44 9
 Priscianus, perieg. lib. 13 (?)
 28 2
 (Pr. v. 337) 82 19
 (Pr. v. 506-509) 68 21
 (Pr. v. 555-567) 61 14
 (Pr. v. 570.571) 39 20
 (Pr. v. 588-592) 42 3.14
 (Pr. v. 595-608) 52 6
 (Pr. t. 2 p.475,70) 77 5
 Proconesus 62 1
 Propontidem 10 17 Propon-
 tide 61 16
 Pseudostoma 35 17
 (Pyrrene, Pyrreneus) Pyrre-
 nes 83 1 Pyrreni 39 6
 Pyrreneo 7 2.8.15, 83 5
 Pyrreneum 38 21, 82 19

- Pyrroneos 6 1 Pyrreneis
 6 5
 Pytheas Masiliensis 41 13,
 47 4, 75 17
 Rauracos 35 13
 Regium 65 6, 66 15. 17
 renoceron 33 5 renocerotem
 33 8 renocerotes 54 13
 Rhenus fl. 38 6 Rheno 7 7,
 9 13, 11 3
 Rhetia minor 9 11
 Rhodanus fl. 38 9 Rhodano
 7 9
 Rhipheis iugis 47 15
 rogam 60 6 rogos 60 18
 Roma terrarum caput 8 9
 Rubeas promunt. 46 16
 Rubrum mare 13 19, 25 17,
 27 8, 28 8. 16, 52 16
 Rubri maris 27 6. 17, 57
 12 Rubro mari 15 2
 Rutupi 74 17
 Saevo mons 47 14
 Salentini 8 15
 Salinarum lacus 76 1
 Sardinia 70 13. 15, 71 4
 Sardiniae 65 15, 69 14,
 71 19 Sardiniam 71 6.
 18, 72 4. 6 a Sardinia
 71 20
 Sardum ins. 61 12
 Sardus 71 4
 Sarmatia 11 19 Sarmatiae
 11 8. 18
 Sarmatis 48 6
 Satirorum 17 15
 Scandinavia 47 18
 Scenitarum Arabia Trogo-
 dite 16 15
 Sciris 48 6
 Scithia 11 19 Scithiae 47 9
 Scithiam 46 12
 (Scithae) Scitharum 47 2
 Scithis 29 5
 Scithicis insulis 63 1 — mon-
 tibus 31 13
 Scottia 44 16
 Scylla scopulus 65 8 Scyl-
 lam 65 11
 Sebosus, Statius 32 9
 Sedulius 20 22
 septemtriones (sidus) 51 16
 Serico oceano 12 8
 Servius ad Virg. Aen. (8 571)
 68 3
 Sicania 64 20
 Sicaniam frontem 69 16
 Sicilia 64 19 Siciliae 67 5,
 73 8. 12 Siciliam 73 13
 de Sicilia 64 17, 68 22
 Silephantine 48 10
 siluris piscibus 59 11
 Solinus, Julius, collect.
 (Sol. 5, 9) 67 13
 (Sol. 8, 5. 6) 78 6
 (Sol. 13, 1) 35 11
 (Sol. 15, 1. 2) 63 9
 (Sol. 19, 1) 63 1
 (Sol. 20, 4-8) 45 1
 (Sol. 20, 7) 55 1
 (Sol. 22, 1) 73 22
 (Sol. 22, 2) 74 6
 (Sol. 22, 5. 6) 74 11
 (Sol. 22, 9) 42 14
 (Sol. 22, 10) 75 4. 7
 (Sol. 28, 13. 14) 72 14
 (Sol. 24, 8-10) 79 6
 (Sol. 24, 8) 80 15, 81 12
 (Sol. 25, 8) 54 4
 (Sol. 27, 1) 69 11

- (Sol. 27, 16-18) 54 10
 (Sol. 27, 23-26) 33 18
 (Sol. 30, 21) 33 7
 (Sol. 32, 1-8) 23 7
 (Sol. 32, 22.23.28) 56 1
 (Sol. 32, 27) 56 17
 (Sol. 33, 11.12) 60 10
 (Sol. 37, 1) 29 1
 (Sol. 37, 5.6) 30 1
 (Sol. 52, 5) 55 11
 (Sol. 52, 6.7) 31 9
 (Sol. 52, 11) 31 21
 (Sol. 52, 29) 55 14
 (Sol. 52, 41) 32 7
 (Sol. 52, 42.49) 49 11.17
 (Sol. 53, 1-7) 50 7, 53 17
 (Sol. 53, 3) 54 4
 (Sol. 54, 4) 57 11
 (Sol. 56, 8.9) 57 17
 Solis ins. 48 8, 57 14
 Solis urbem 61 1
 Solurius 83 6, 85 8 Solurium 83 4
 Sperthius fl. 37 13
 Spilonstoma 35 19
 Statius Sebosus 32 8
 stilum vertere 73 21
 Stratioton ins. 39 19
 Suibneo magistro 25 19
 Superum mare 9 9
 Syria 13 15 Syriae 64 4
 Syriam 13 17, 64 8.10
 Syrtis vadosa 69 3 Syrtim minorem 69 1 Syrti minore 15 20 Syrtes, inter duas 16 10
 Tagus fl. 38 18
 Tanais fl. 37 6
 Taprobane ins. 52 7, 53 16
 Taprobanam 50 7 Taprobanen 48 14, 52 11
 Taro flumine 8 2
 Taurica 11 19
 (Taurus mons) Tauri 29 7
 Tauro 12 10, 14 15, 15 1.8, 30 14
 Tauromenium 66 6.9
 Terraconam 39 7
 Thebais 21 22
 Theodosius, sanctus imperator 3 5 — princeps 20 3 Theodosii imperatoris 5 11 — missorum 3 11 — missos 16 13, 64 3 de Theodosio 19 11
 Theonocemma mons 17 10
 Theras 48 11
 Thesalus 85 7
 Thessalia 9 17 Thessaliae 82 12 de Thessalia 78 6
 Thile ins. 41 18, 42 15, 43 18 Thilen 41 14, 42 7
 Thilos Indiae ins. 49 12
 Tiberiadem lacum 36 11
 Tiberis fl. 38 3
 tigres 54 13
 Tigris fl. 30 8.11 Tigri 14 13, 15 1 de Tigri 30 1
 Timostenes 17 17
 tinnitus cymbalorum 80 9
 Tracia 10 6
 Traciae Bosporo 63 3
 Trinacria 64 20
 Tripolitana provincia 76 2 —tanæ provinciae 16 9
 Triquadrae 65 10
 Trogoditarum 58 6
 Trogodite Arabia 16 15 Trogoditen Arabiam 14 5
 Tuchidide 64 20

Tusci 9 2
 Tusco mari 70 7
 Tyberina ostia 8 8
 Tyrrhenum mare 28 18,
 87 4. 17, 38 10 Tyr-
 rheni maris 5 7, 61 8,
 64 1. 8. 18, 72 2, 78
 20 Tyrrheno, in mare
 38 4 Tyrrhenico mari
 8 4
 Tytanis radiis 42 9
 Ulixis portus 66 18
 Umbri 9 2
 Umbria 8 8
 unicornes boves 32 16
 uri 45 7 uros 45 9
 Vab Arabia 14 8

Varam amnem 9 10
 velivola festinatione 27 19
 velleribus sericis 79 18
 Venedis 48 6
 Veneti 9 2
 vergiliae 51 17
 Vestini 9 1
 Viennensium finibus 7 16
 Virgilius 77 14, 81 16
 Virgilii 20 21, 68 8
 Volaterranis vadis 70 10,
 71 15
 Volscum litus 8 10
 Xenophon Lamsachenus 47 1
 Zeugitano pede 69 13
 Zimam 29 8

Corrigenda.

pag. 5, 19 *lege* Greci
 - 17, 15 - egipanum
 - 40, 2 - Athlanticam

Berolini, typis A. W. Schade (L. Schade.)

